

**OBSERVATOIRE DES PRIX DE
L'ELECTRICITE ET DU GAZ EN REGION DE
BRUXELLES-CAPITALE
JANVIER-FEVRIER-MARS 2017**

**OBSERVATORIUM VAN DE GAS- EN
ELEKTRICITEITSPRIJZEN IN HET
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
JANUARI-FEBRUARI-MAART 2017**

I. ACTUALITÉ

2. ELECTRICITE

2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE

- 2.1.1 Offres présentes sur le marché
- 2.1.2 Offre par défaut vs offre la plus avantageuse
- 2.1.3 Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs
- 2.1.4 Décomposition de la facture annuelle
- 2.1.5 Evolution de la facture d'un client médian
- 2.1.6 Evolution de la facture d'un client médian-partie énergie
- 2.1.7 Evolution de la facture d'un client moyen
- 2.1.8 Evolution de la facture d'un client moyen-partie énergie

2.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE

- 2.2.1 Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs
- 2.2.2 Décomposition de la facture annuelle
- 2.2.3 Evolution de la facture

2.3 ELECTRICITE VERTE

- 2.3.1 Prix moyen par CV/Transactions
- 2.3.2 Evolution des prix et du volume des CV

2.4 CLIENTELE SOCIALE

3. GAZ

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE

- 3.1.1 Offres présentes sur le marché
- 3.1.2 Offre par défaut vs offre la plus avantageuse
- 3.1.3 Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs
- 3.1.4 Décomposition de la facture annuelle
- 3.1.5 Evolution de la facture d'un client médian
- 3.1.6 Evolution de la facture d'un client médian-partie énergie

3.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE

- 3.2.1 Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs
- 3.2.2 Décomposition de la facture annuelle
- 3.2.3 Evolution de la facture

3.3 CLIENTELE SOCIALE

1. NIEUWS

2. ELEKTRICITEIT

2.1 HUISHOUDELIJKE KLANTEN

- 2.1.1 Aanbiedingen op de markt
- 2.1.2 Standaardofferte vs goedkoopste aanbieding
- 2.1.3 Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers
- 2.1.4 Samenstelling van de jaarlijkse factuur
- 2.1.5 Evolutie van de factuur van de mediane afnemer
- 2.1.6 Evolutie van de factuur van de mediane afnemer-deel energie
- 2.1.7 Evolutie van de factuur van de gemiddelde afnemer
- 2.1.8 Evolutie van de factuur van de gemiddelde afnemer-deel energie

2.2 PROFESSIONNELE KLANTEN

- 2.2.1 Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers
- 2.2.2 Samenstelling van de jaarlijkse factuur
- 2.2.3 Evolutie van de factuur

2.3 GROENESTROOM

- 2.3.1 Gemiddelde prijs/Transacties
- 2.3.2 Evolutie van de prijzen en het volume van groenestroomcertificaten

2.4 BESCHERMDE AFNEMERS

3. AARDGAS

3.1 HUISHOUDELIJKE KLANTEN

- 3.1.1 Aanbiedingen op de markt
- 3.1.2 Standaardofferte vs goedkoopste aanbieding
- 3.1.3 Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers
- 3.1.4 Samenstelling van de jaarlijkse factuur
- 3.1.5 Evolutie van de factuur van de mediane afnemer
- 3.1.6 Evolutie van de factuur van de mediane afnemer-deel energie

3.2 PROFESSIONNELE KLANTEN

- 3.2.1 Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers
- 3.2.2 Samenstelling van de jaarlijkse factuur
- 3.2.3 Evolutie van de factuur

3.3 BESCHERMDE AFNEMERS

ACTUALITE

NIEUWS

Les nouveaux tarifs de distribution ainsi que le recalcul des tarifs de transport ont été mis à jour en janvier 2017, et courent jusqu'au 31 décembre 2017. Les tarifs de distribution ont été revus par rapport aux tarifs initialement prévus dans la proposition tarifaire initiale 2015-2019, avec notamment une diminution des tarifs liés aux charges de pension, à l'impôt des Sociétés et aux obligations de service public. Ainsi, pour un client médian en électricité, les frais de distribution ont diminué de 3%. En gaz, on observe une baisse d'un peu moins de 1%.

Le tarif social a été également mis à jour (par la CREG) pour la période du 1er février 2017 jusqu'au 31 juillet 2017. En électricité, le tarif mono-horaire affiche une augmentation de 0,7%. Pour le bi-horaire, on observe une baisse de 2,6% pour le tarif jour et une hausse de 2,2% pour le tarif nuit, ce qui laisse le montant de la facture d'un consommateur moyen pratiquement inchangée. En gaz par contre, le nouveau tarif est en hausse de 6% par rapport au précédent.

Du côté des offres commerciales, les huit produits proposés par le fournisseur Energie 2030 (4 offres clientèle professionnelle et 4 clientèle résidentielle) n'apparaissent momentanément plus ni sur le simulateur Brusim, ni dans le présent rapport.

De nieuwe distributietarieven en de herberekening van de transporttarieven werden bijgewerkt in januari 2017 en zijn van kracht tot en met 31 december 2017. De distributietarieven werden herzien ten opzichte van de tarieven die aanvankelijk voorzien waren in het eerste tariefvoorstel voor 2015-2019. De tarieven gekoppeld aan de pensioenlasten, de vennootschapsbelasting en de openbardienstverplichtingen werden verlaagd. De gemiddelde elektriciteitsafnemer betaalt nu 3% minder distributiekosten. Voor gas bedraagt de daling iets minder dan 1%.

Het sociaal tarief werd ook bijgewerkt (door de CREG) voor de periode van 1 februari 2017 tot en met 31 juli 2017. Voor elektriciteit is het enkelvoudig tarief met 0,7 % gestegen. Voor het tweevoudig tarief zien we een daling van 2,6% voor het dagtarief en een stijging van 2,2% voor het nachttarief, waardoor de factuur van een gemiddelde verbruiker praktisch ongewijzigd blijft. Voor gas daarentegen ligt het nieuwe tarief 6% hoger dan het voorgaande.

Wat het commerciële aanbod betreft, verschijnen de acht producten van leverancier Energie 2030 tijdelijk niet meer in de simulator Brusim noch in dit verslag. Het betreft vier producten voor professionele klanten en vier voor particulieren.

ÉLECTRICITÉ

ELEKTRICITEIT

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE

2.1.1 OFFRES PRÉSENTES SUR LE MARCHÉ

Le tableau ci-après reprend le nombre d'offres présentes sur Brusim en mars 2017 qui permettent au consommateur de faire des économies sur sa facture annuelle par rapport à l'offre du fournisseur par défaut (« degré de liberté ») aux clients passifs.

Attention, seules les offres soumises par les fournisseurs sur base volontaire sont reprises sur Brusim.

On entend par fournisseur par défaut, le fournisseur chargé d'alimenter depuis le 1er janvier 2007 les consommateurs bruxellois qui n'ont pas signé de contrat avec un fournisseur.

Pour ce premier trimestre 2017, le « degré de liberté » a augmenté par rapport au 4ème trimestre 2016 pour toutes les tranches de consommation, excepté pour le petit consommateur.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE

2.1.1 OFFRES PRÉSENTES SUR LE MARCHÉ

Le « degré de liberté » varie selon le segment de clientèle concerné. L'observatoire des prix de BRUGEL fait référence aux catégories de clients suivantes :

- Petit client : client dont la consommation annuelle est de 600 kWh (heure pleine).
- Client médian : client bruxellois dont la consommation annuelle est de 2.036 kWh (heure pleine).
- Ménage moyen : client dont la consommation annuelle est de 1.600 kWh (heure pleine) + 1.900 kWh (heure creuse)
- Gros consommateur : client dont la consommation annuelle est de 3.600 kWh (heure pleine) + 3.900 kWh (heure creuse).

	Petit consommateur	Consommateur médian	Consommateur moyen	Gros consommateur
Degré de liberté	15	19	18	18
% d'économies Max/an*	32%	18%	15%	12%
Economies Max/an	€ 50	€ 72	€ 90	€ 153

* Sur la facture totale
Source: Brusim

2.1 HUISHOUDELIJKE KLANTEN

2.1.1 AANBIEDINGEN OP DE MARKT

De onderstaande tabel geeft het aantal aanbiedingen die op Brusim aanwezig waren in maart 2017 en waarmee de verbruiker besparen kon op zijn jaarfactuur in vergelijking met de offerte van de standaardleverancier aan passieve klanten (“vrijheidsgraad”).

Er moet rekening worden met het feit dat, op Brusim, alleen offertes, die door de leveranciers op vrijwillige basis ingediend zijn, worden vermeld.

De standaardleverancier is de leverancier die sinds 1 januari 2007 verantwoordelijk is voor de levering aan consumenten die geen contract met een leverancier hebben ondertekend.

Tijdens het eerste kwartaal 2017, is “de vrijheidsgraad” vergeleken met het 4de trimester verhoogd voor alle afnemerscategorieën, behalve voor de kleine afnemers.

2.1 HUISHOUDELIJKE KLANTEN

2.1.1 AANBIEDINGEN OP DE MARKT

Prijzen en ook de “vrijheidsgraad” verschilt per type van klanten. Het observatorium van prijzen van BRUGEL verwijst naar de volgende afnemerscategorieën worden als volgt omschreven:

- Kleine afnemer: afnemer met een jaarverbruik van 600 kWh (piekuren)
- Mediane afnemer: Brusselse afnemer met een jaarverbruik van 2.036 kWh (piekuren).
- Gemiddeld gezin: afnemer met een jaarverbruik van 1.600 kWh (piekuren) + 1.900 kWh (daluren)
- Grote verbruiker: afnemer met een jaarverbruik van 3.600 kWh (piekuren) + 3.900 kWh (daluren).

	Kleine verbruiker	Mediane verbruiker	Gemiddelde verbruiker	Grote verbruiker
Vrijheidsgraad	15	19	18	18
% max besparing/jaar*	32%	18%	15%	12%
max besparing/jaar	€ 50	€ 72	€ 90	€ 153

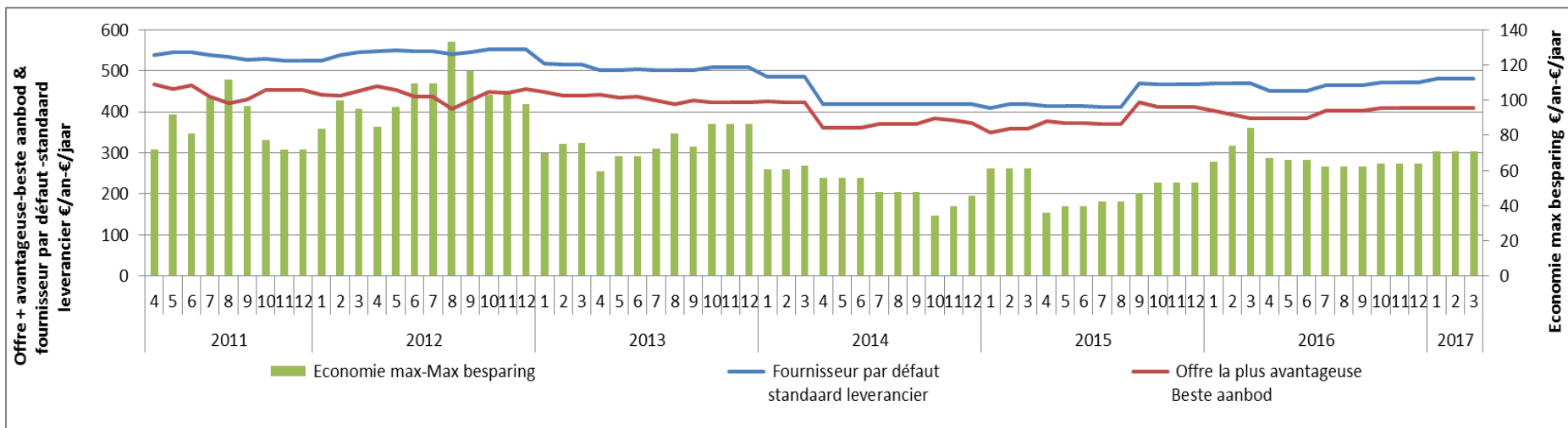
* Op de totale factuur
Bron : Brusim

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE - HUISHOUDELIJKE KLANTEN

2.1.2 OFFRE PAR DÉFAUT VS OFFRE LA PLUS AVANTAGEUSE 2.1.2 STANDAARDOFFERTE VS GOEDKOOPSTE AANBIEDING

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la facture annuelle d'une consommation de 2.036 kWh heures pleines pour un client médian passif (c'est-à-dire un client toujours alimenté par le fournisseur par défaut) et l'évolution de la facture annuelle pour l'offre la moins chère du marché. La différence entre ces deux offres est l'économie que peut réaliser un consommateur en signant un contrat et est représentée en vert.

Source-Bron : Brusim

De bovenstaande grafiek geeft de evolutie van de jaarfactuur voor een verbruik van 2.036 kWh piekuren voor een mediane passieve afnemer (met name een afnemer die nog steeds wordt bevoorradt door de standaardleverancier) en de evolutie van de jaarfactuur voor de goedkoopste aanbieding op de markt. Het verschil tussen deze twee aanbiedingen is de besparing die een verbruiker kan realiseren door een contract te ondertekenen en is weergegeven in het groen.

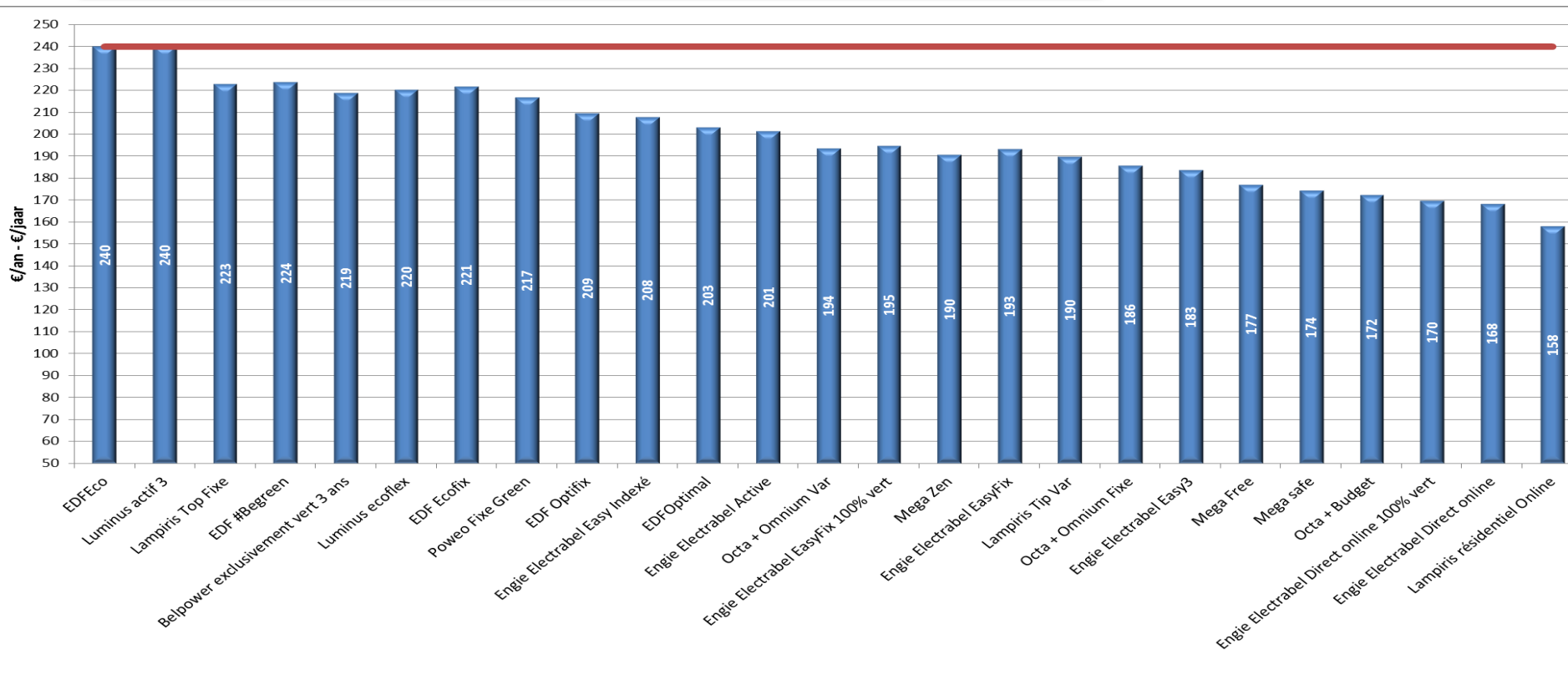
2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE - HUISHOUDELIJKE KLANTEN

2.1.3 APERÇU DES PRIX POUR PLUSIEURS CONSOMMATEURS

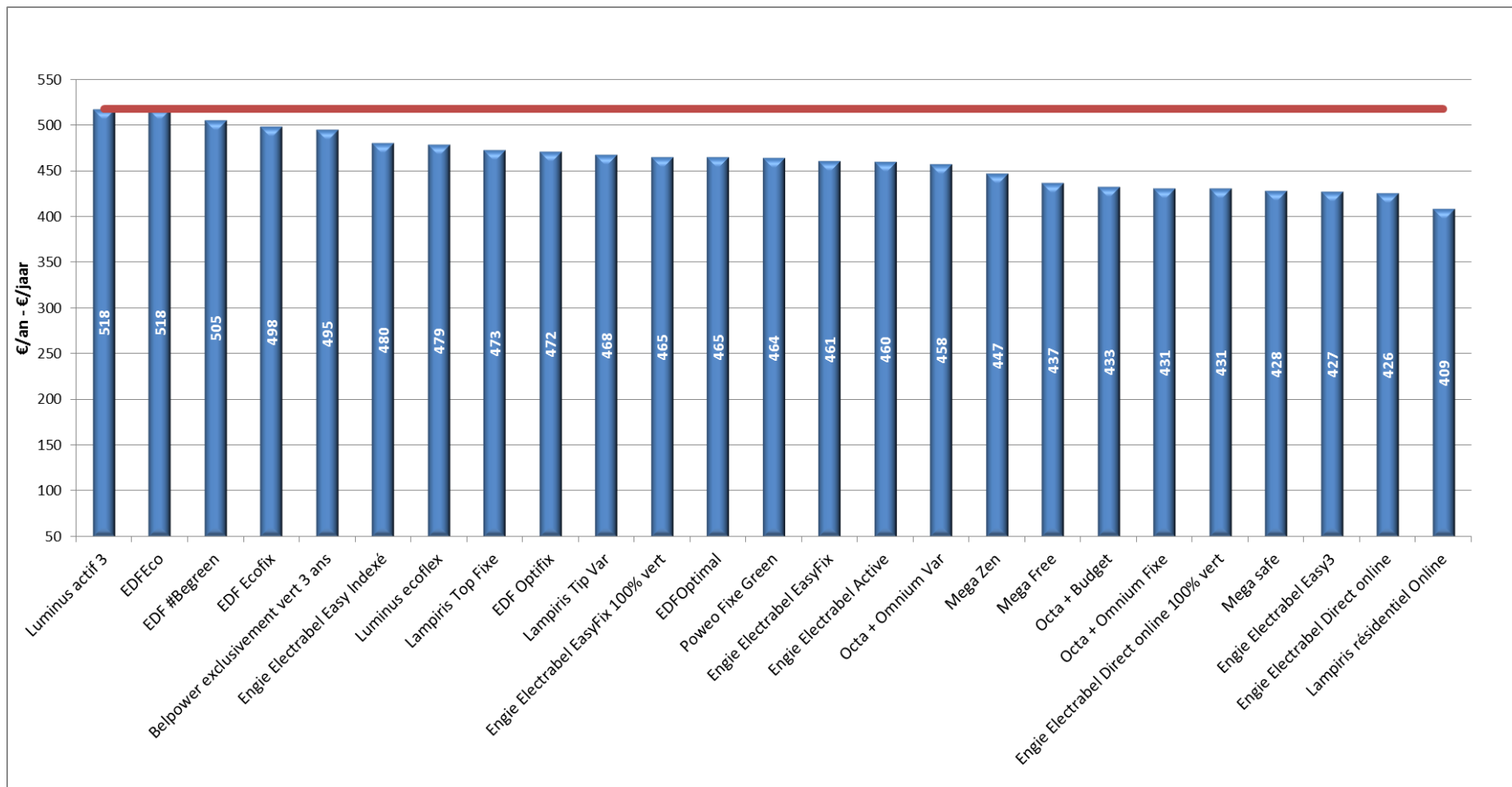
2.1.3 OVERZICHT VAN DE PRIJZEN VOOR VERSCHILLENDE VERBRUIKERS

2.1.3.1 Petit consommateur : 600 kWh - Kleine verbruiker 600 kWh – 31/03/2017

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1.3.2 Consommateur médian 2.036 kWh – Mediane verbruiker 2.036 kWh – 31/03/2017

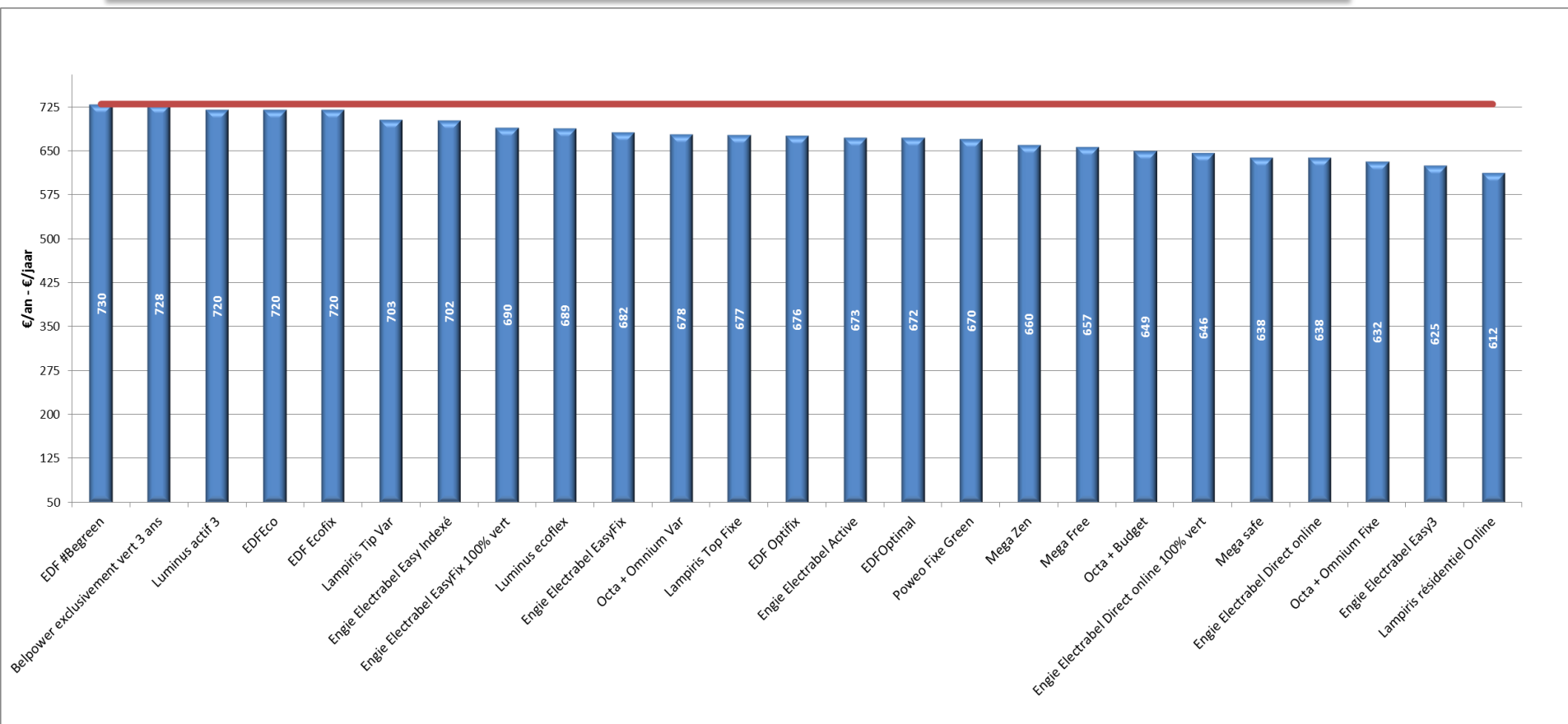
Source-Bron : Brusim

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

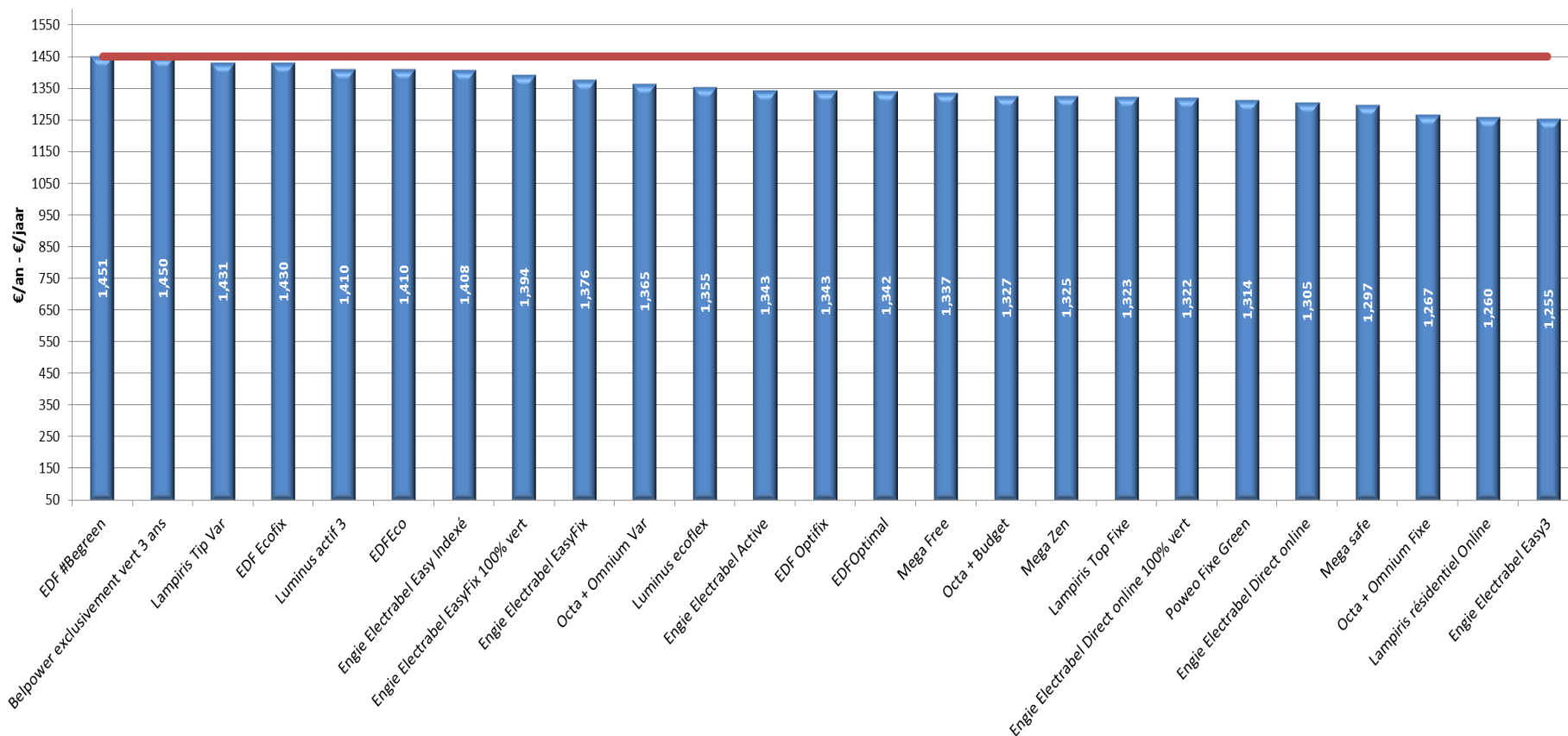
2.1.3.3 Consommateur type DCI correspondant à un ménage moyen :
3.500 kWh (1.600 kWh heure pleine + 1.900 kWh heure creuse) selon la définition d'Eurostat 31/03/2017

2.1.3.3 Verbruiker van het type DCI die overeenstemt met een gemiddeld gezin:
3.500 kWh (1.600 kWh piekuren + 1.900 kWh daluren) volgens de definitie van Eurostat 31/03/2017

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1.3.4 Gros consommateur : 3.600 kWh heure pleine + 3.900 kWh heure creuse -31/03/2017
Grote verbruiker : 3.600 kWh piekuren + 3.900 kWh daluren -31/03/2017

Source-Bron : Brusim

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

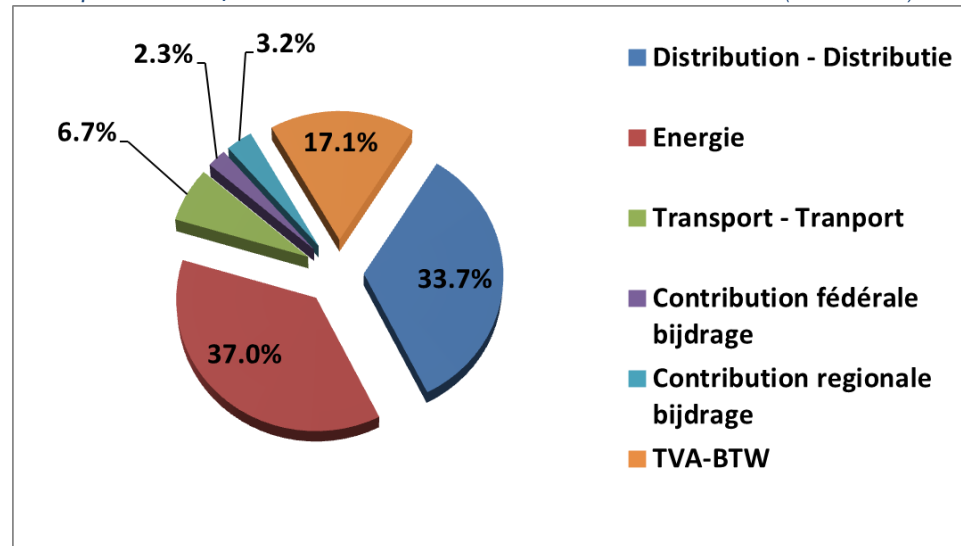
2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE - HUISHOUDELIJKE KLANTEN

2.1.4 DÉCOMPOSITION DE LA FACTUREE

2.1.4 SAMENSTELLING VAN DE JAARLIJKSE FACTUUR

Les deux premiers postes dominants de la facture sont l'énergie et la distribution, avec des montants respectifs de 215€ (TVAC) et 196€ (TVAC) sur une facture annuelle totale de 480€ (TVAC).

Décomposition de la facture annuelle d'électricité du client médian bruxellois (2.036 kWh) – Mars 2017

Samenstelling van de jaarlijkse elektriciteitsfactuur van een Brusselse mediane verbruiker (2.036 kWh) – Maart 2017
Source-Bron : Brusim

De eerste twee hoofdposten van de factuur zijn de energie en de distributie, met respectieve bedragen van 215€ (IBTW) en 196€ (IBTW) op een totale jaarfactuur van 480€ (IBTW).

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1.5 EVOLUTION DE LA FACTURE DU CLIENT MEDIAN 2.1.5 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR VAN DE MEDIANE AFNEMER

2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE - HUISHOUDELIJKE KLANTEN

Les montants repris dans le tableau ci-dessous correspondent au prix total payé par un consommateur médian pour 12 mois s'il signe son contrat au cours du mois concerné, tout autre paramètre restant constant.

Produit - Product	Janvier- Januari	Février- Februari	Mars-Maart
Luminus actif 3	518	518	518
EDFEco	518	518	518
Belpower exclusivement vert 3 ans	500	497	495
EDF #Begreen	500	506	505
EDF Ecofix	493	499	498
Engie Electrabel Easy Indexé	480	480	480
Luminus ecoflex	479	479	479
Lampiris Top Fixe	477	478	473
Lampiris Tip Var	468	468	468
Poweo Fixe Green	467	465	464
EDF Optifix	466	472	472
EDFOptimal	465	465	465
Octa + Omnium Var	458	458	458
Engie Electrabel EasyFix 100% vert	456	461	465
Engie Electrabel EasyFix	452	457	461
Mega Zen	451	447	447
Engie Electrabel Active	450	457	460
Mega Free	437	437	437
Octa + Omnium Fixe	435	433	431
Engie Electrabel Easy3	434	428	427
Octa + Budget	433	433	433
Mega safe	432	430	428
Engie Electrabel Direct online 100% vert	431	431	431
Engie Electrabel Direct online	426	426	426
Lampiris résidentiel Online	409	409	409

Euro/an-jaar

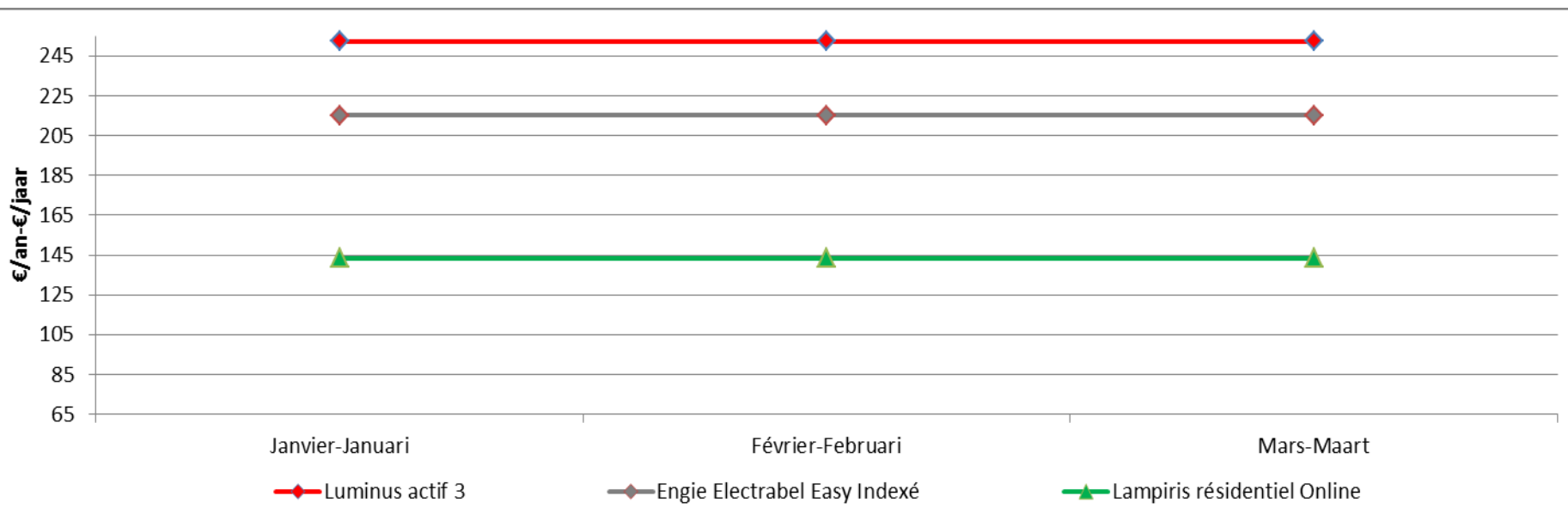
Source-Bron : Brusim

De bedragen in de onderstaande tabel stemmen overeen met de totale prijs die een mediane verbruiker betaalt voor 12 maanden als hij zijn contract ondertekent in de loop van de betrokken maand en elke parameter constant blijft.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1.6 EVOLUTION DE LA FACTURE DU CLIENT MEDIAN-PARTIE ENERGIE 2.1.6 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR VAN DE MEDIANE AFNEMER-DEEL ENERGIE

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la partie de « commodity », c'est-à-dire la partie énergie, pour l'offre la plus onéreuse (rouge), le fournisseur par défaut (gris) et l'offre la plus avantageuse, pour un client médian consommant 2.036kWh/an.

Source-Bron : Brusim

De grafiek hierboven geeft de evolutie weer van het gedeelte « commodity », met name het gedeelte energie, voor de duurste aanbieding (rood), de standaardleverancier (grijs) en de goedkoopste aanbieding voor een mediane afnemer die 2.036 kWh/jaar verbruikt.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1.7 EVOLUTION DE LA FACTURE DU CLIENT MOYEN

2.1.7 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR VAN DE GEMIDDELDE AFNEMER

Pour un client type DC, (1.600kWh Jour + 1.900 kWh nuit) la différence entre l'offre la plus et l'offre la moins onéreuse s'élevait en mars 2017 à environ 118€.

Produit - Product	Janvier- Januari	Février- Februari	Mars-Maart
Belpower exclusivement vert 3 ans	737	731	728
EDF #Begreen	720	731	730
Luminus actif 3	720	720	720
EDFEco	720	720	720
EDF Ecofix	710	721	720
Lampiris Tip Var	703	703	703
Engie Electrabel Easy Indexé	702	702	702
Luminus ecoflex	689	689	689
Lampiris Top Fixe	684	684	677
Octa + Omnium Var	678	678	678
Poweo Fixe Green	675	671	670
Engie Electrabel EasyFix 100% vert	674	683	690
EDFOptimal	672	672	672
Mega Zen	667	660	660
EDF Optifix	666	677	676
Engie Electrabel EasyFix	666	674	682
Mega Free	657	657	657
Engie Electrabel Active	655	666	673
Octa + Budget	649	649	649
Engie Electrabel Direct online 100% vert	646	646	646
Mega safe	645	642	638
Octa + Omnium Fixe	639	636	632
Engie Electrabel Direct online	638	638	638
Engie Electrabel Easy3	636	625	625
Lampiris résidentiel Online	612	612	612

Source-Bron : Brusim

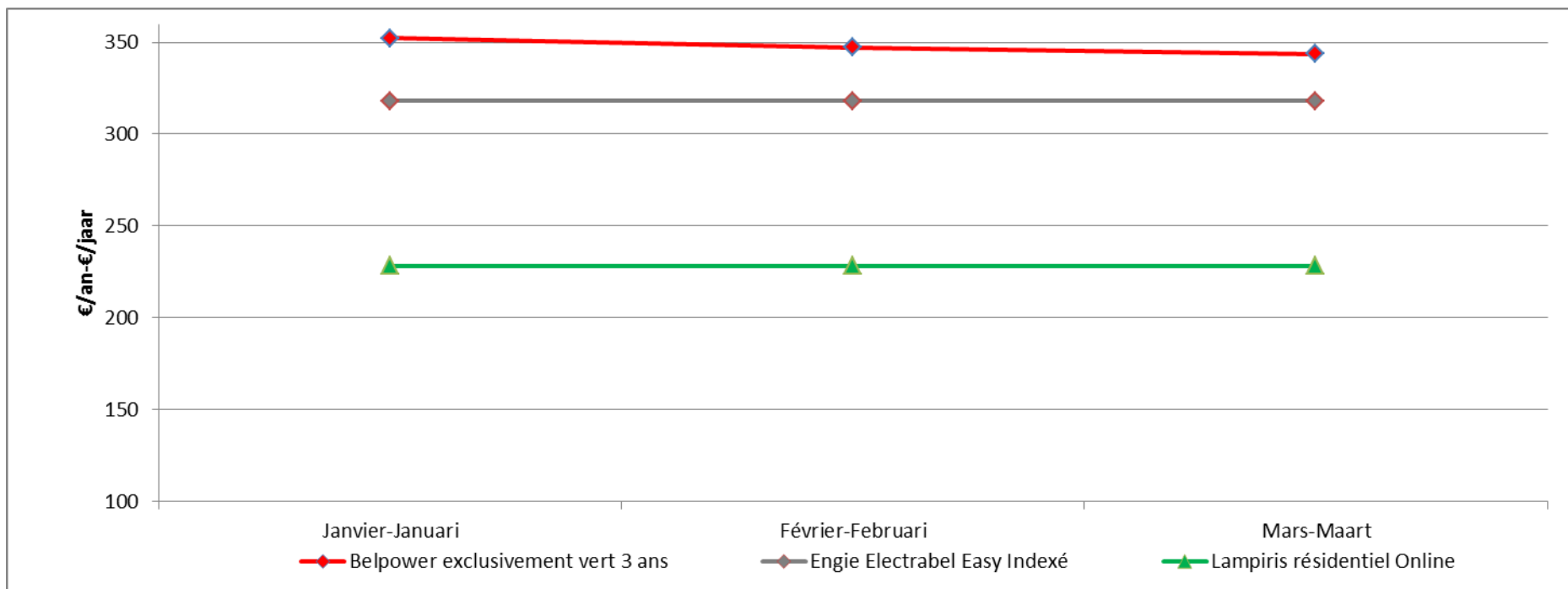
Voor een klant van het type DC, (1.600kWh dag + 1.900 kWh nacht) bedraagt het verschil tussen het aanbod van de standaardleverancier aan de passieveklanten en het voordeligste aanbod 118€ in maart 2017.

Euro/an-jaar

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1.8 EVOLUTION DE LA FACTURE DU CLIENT MOYEN-PARTIE ENERGIE 2.1.8 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR VAN DE GEMIDDELDE AFNEMER-DEEL ENERGIE

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la partie « commodity » pour l'offre la plus onéreuse (rouge), le fournisseur par défaut (gris) et l'offre la plus avantageuse, en mars 2017, pour un client moyen consommant 1.600 kWh/an(jour)+ 1.900 kWh/an (nuit).

Source-Bron : Brusim

De grafiek hierboven geeft de evolutie weer in maart 2017 van van het gedeelte « commodity » voor de duurste aanbieding (rood), de standaardleverancier (grijs) en de goedkoopste aanbieding voor een mediane afnemer die 1.600 kWh/jaar (dag) + 1.900 kWh/jaar (nacht) verbruikt.

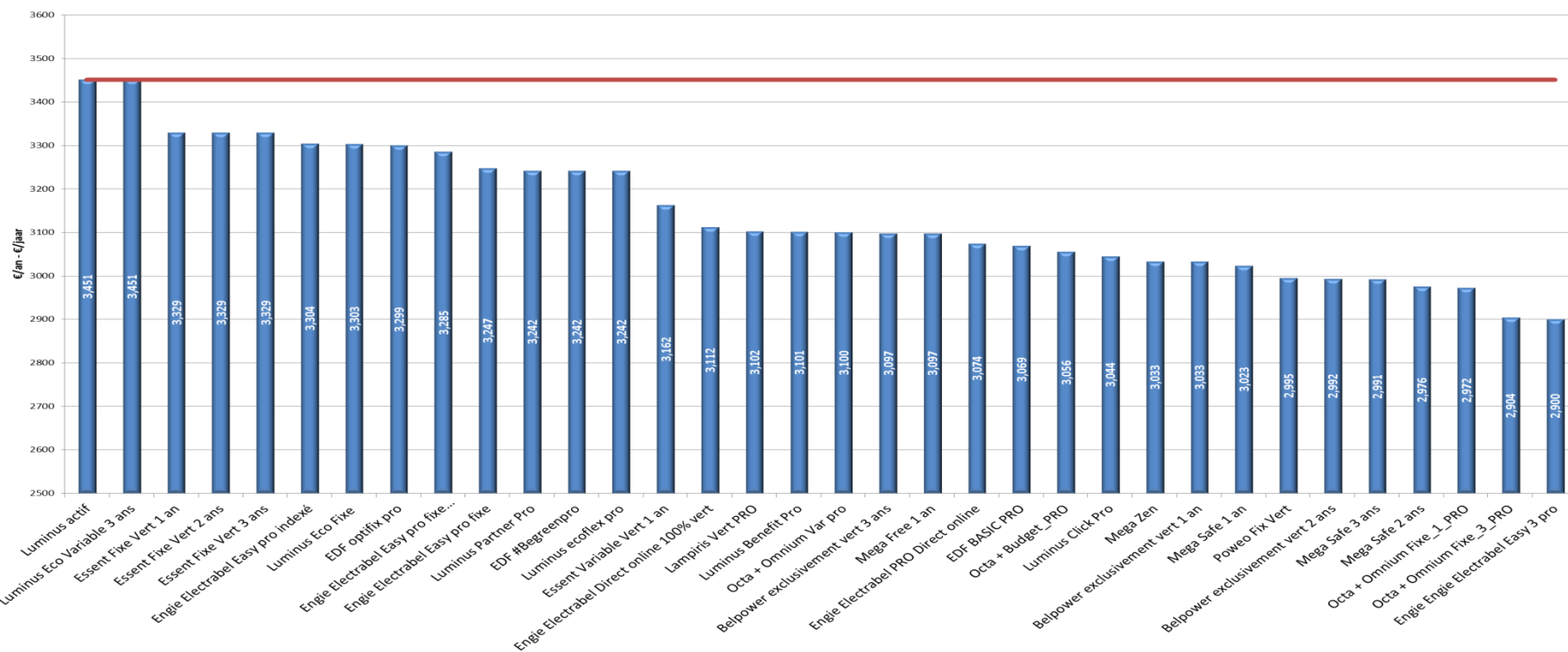
2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

2.2.1 APERÇU DES PRIX POUR PLUSIEURS CONSOMMATEURS 2.2.1 PRIJZOVERZICHT VOOR VERSCHILLENDE AFNEMERS

2.2.1.1 Petit professionnel 20.000 kWh - Kleine professioneel 20.000kWh – 31/03/2017

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

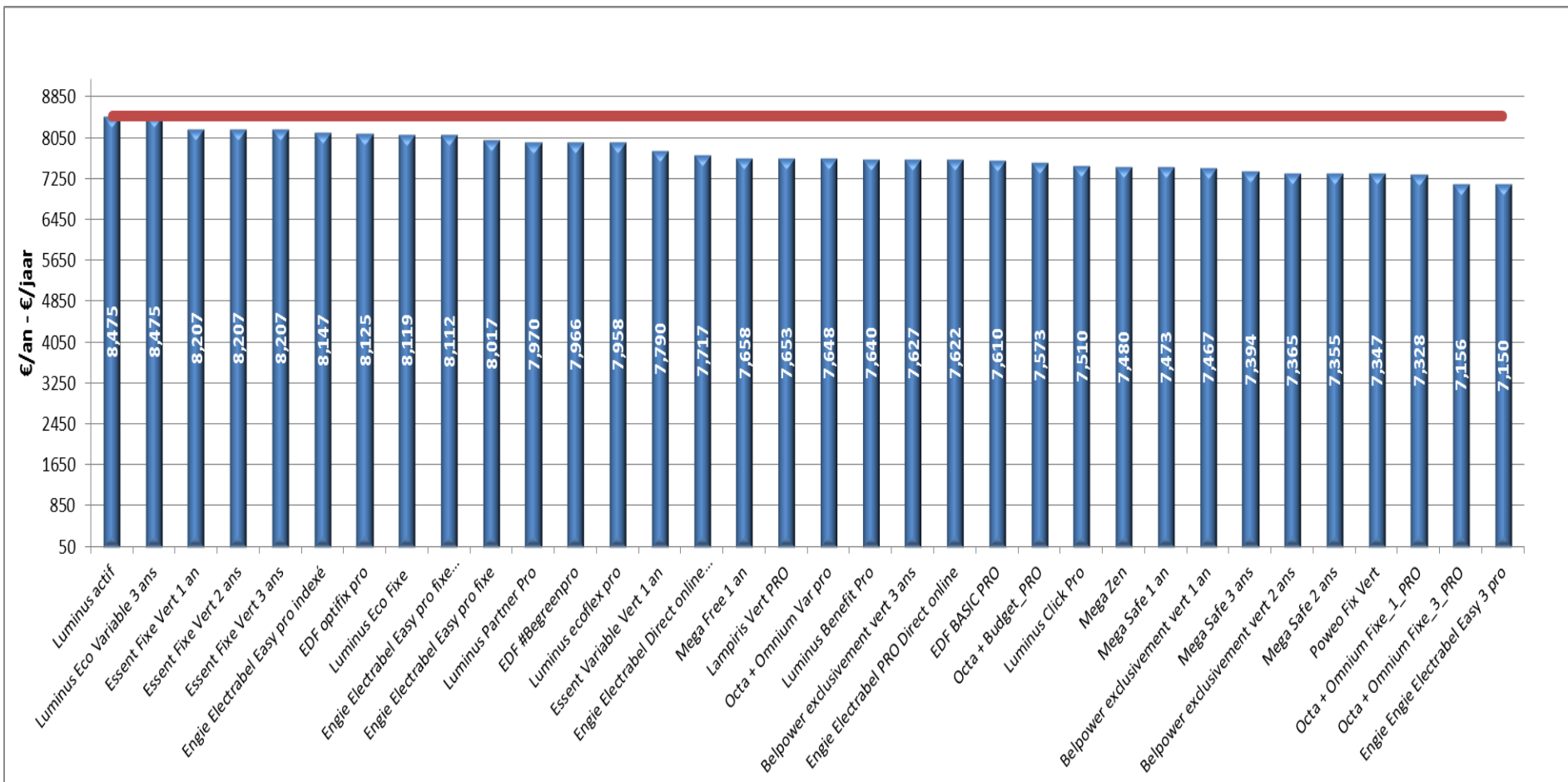

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.2.1.2 Petit professionnel 50.000 kWh - Kleine professioneel 50.000kWh – 31/03/2017

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

Source-Bron : Brusim

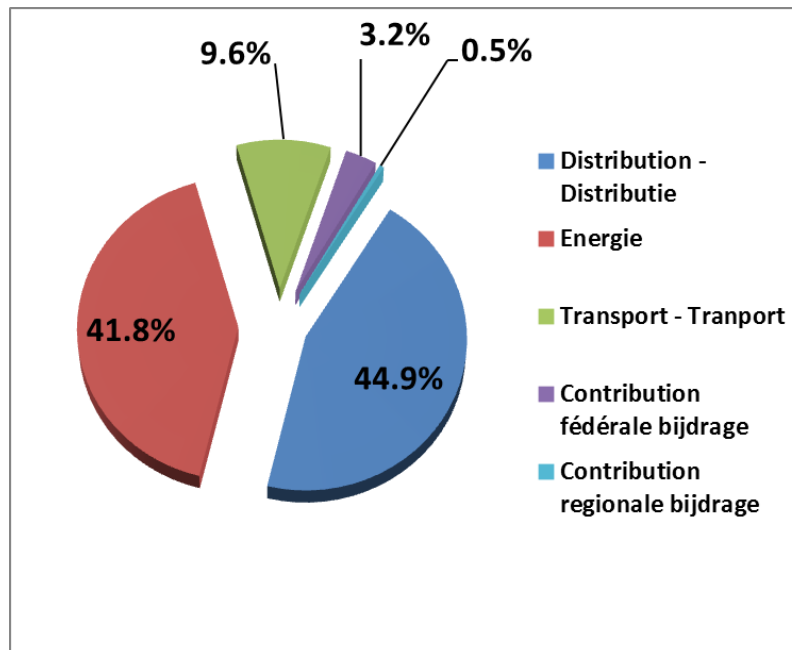
2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

2.2.2 DÉCOMPOSITION DE LA FACTURE - SAMENSTELLING VAN DE JAARLIJKSE FACTUUR

A l'instar du résidentiel, le petit professionnel paie une facture d'électricité composée de 5 parties, à la seule différence que la TVA n'est pas comptabilisée sur celle-ci. La distribution représente ici la partie dominante de la facture totale avec 1.484€ sur une facture annuelle totale de 3.304€, le poste énergie s'élevant à 1.381€.

Mars 2017– 20.000 kWh – Maart 2017– 20.000 kWh

Source-Bron : Brusim

Zoals de huishoudelijke afnemer, betaalt de kleine professionele afnemer een elektriciteitsfactuur die samengesteld is door 5 delen, met als enige verschil dat de BTW niet in rekening wordt gebracht op deze factuur. De distributie vertegenwoordigt hier het belangrijkste deel van de gehele factuur, hetzij 1.484 € op een totale jaarfactuur van 3.304€, waarbij de post energie 1.381€ bedraagt.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.2.3 EVOLUTION DE LA FACTURE - EVOLUTIE VAN DE FACTUUR

2.2.3.1 Petit professionnel 20.000 kWh - Kleine professioneel 20.000kWh

Produit - Product	Janvier- Januari	Février- Februari	Mars-Maart
Luminus actif	3451	3451	3451
Luminus Eco Variable 3 ans	3451	3451	3451
Engie Electrabel Easy pro indexé	3304	3304	3304
Luminus Eco Fixe	3293	3270	3303
Essent Fixe Vert 1 an	3276	3344	3329
Essent Fixe Vert 2 ans	3276	3344	3329
Essent Fixe Vert 3 ans	3276	3344	3329
EDF optifix pro	3263	3260	3299
Luminus Partner Pro	3242	3242	3242
Luminus ecoflex pro	3242	3242	3242
Engie Electrabel Easy pro fixe 100%green	3213	3252	3285
Engie Electrabel Easy pro fixe	3175	3214	3247
Essent Variable Vert 1 an	3162	3162	3162
EDF #Begreenpro	3159	3208	3242
Lampiris Vert PRO	3145	3154	3102
Belpower exclusivement vert 3 ans	3133	3112	3097
Engie Electrabel Direct online 100% vert	3112	3112	3112
Mega Free 1 an	3104	3097	3097
Luminus Benefit Pro	3101	3101	3101
Octa + Omnium Var pro	3100	3100	3100
Engie Electrabel PRO Direct online	3074	3074	3074
EDF BASIC PRO	3069	3069	3069
Mega Zen	3067	3037	3033
Octa + Budget_PRO	3056	3056	3056
Poweo Fix Vert	3031	3013	2995
Mega Safe 3 ans	3025	3008	2991
Engie Engie Electrabel Easy 3 pro	3020	2962	2900
Belpower exclusivement vert 2 ans	3009	3007	2992
Mega Safe 1 an	3009	2998	3023
Belpower exclusivement vert 1 an	3008	3047	3033
Mega Safe 2 ans	2994	2998	2976
Luminus Click Pro	2961	3011	3044
Octa + Omnium Fixe_1_PRO	2959	3000	2972
Octa + Omnium Fixe_3_PRO	2937	2920	2904

Prix HTVA
Prix excl. BTW
Euro/an-jaar

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.2.1.2 Petit professionnel 50.000 kWh - Kleine professioneel 50.000kWh

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW
Euro/an-jaar

Produit - Product	Janvier- Januari	Février- Februari	Mars-Maart
Luminus actif	8475	8475	8475
Luminus Eco Variable 3 ans	8475	8475	8475
Engie Electrabel Easy pro indexé	8147	8147	8147
Luminus Eco Fixe	8094	8037	8119
Essent Fixe Vert 1 an	8074	8244	8207
Essent Fixe Vert 2 ans	8074	8244	8207
Essent Fixe Vert 3 ans	8074	8244	8207
EDF optifix pro	8034	8027	8125
Luminus Partner Pro	7970	7970	7970
Luminus ecoflex pro	7958	7958	7958
Engie Electrabel Easy pro fixe 100%green	7933	8028	8112
Engie Electrabel Easy pro fixe	7838	7933	8017
Essent Variable Vert 1 an	7790	7790	7790
Lampiris Vert PRO	7760	7783	7653
EDF #Begreenpro	7758	7882	7966
Engie Electrabel Direct online 100% vert	7717	7717	7717
Belpower exclusivement vert 3 ans	7716	7664	7627
Mega Free 1 an	7676	7658	7658
Octa + Omnium Var pro	7648	7648	7648
Luminus Benefit Pro	7640	7640	7640
Engie Electrabel PRO Direct online	7622	7622	7622
EDF BASIC PRO	7610	7610	7610
Octa + Budget_PRO	7573	7573	7573
Mega Zen	7564	7489	7480
Mega Safe 3 ans	7478	7435	7394
Engie Engie Electrabel Easy 3 pro	7450	7304	7150
Poweo Fix Vert	7441	7392	7347
Mega Safe 1 an	7438	7410	7473
Belpower exclusivement vert 2 ans	7406	7401	7365
Belpower exclusivement vert 1 an	7403	7500	7467
Mega Safe 2 ans	7400	7410	7355
Luminus Click Pro	7302	7426	7510
Octa + Omnium Fixe_1_PRO	7294	7396	7328
Octa + Omnium Fixe_3_PRO	7240	7197	7156

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.3 ELECTRICITÉ VERTE – GROENE STROOM

Trimestre Kwartaal	Nombre de transactions Aantal transacties	Nombre de CV échangés Aantal ingeruilde GSC	Volume financier des transactions (€) Financieel volume van de transacties (€)	Prix moyen simple (€/CV) Gewone gemiddelde prijs (€/GSC)	Prix moyen pondéré (€/CV) Gewogen gemiddelde prijs (€/GSC)
2013-T4	670	52.003	4.329.409	83,67	83,25
2014-T1	1.036	93.000	7.871.393	83,61	84,64
2014-T2	367	29.105	2.413.005	83,15	82,91
2014-T3	399	65.283	5.400.511	81,77	82,72
2014-T4	729	76.619	6.329.979	81,34	82,62
2015-T1	1.022	104.574	8.661.228	81,70	82,82
2015-T2	457	43.341	3.573.871	81,98	82,46
2015-T3	429	76.961	6.357.985	82,02	82,61
2015-T4	783	91.361	7.533.394	82,03	82,46
2016-T1	1.005	101.983	8.461.284	82,04	82,97
2016-T2	552	47.205	3.899.079	82,10	82,60
2016-T3	545	98.092	8.157.746	82,10	83,16
2016-T4	994	126.307	10.518.575	82,37	83,28
2017-T1 (*)	1.190	197.524	17.165.803	85,02	86,90

Source-Bron : Brugel

Prix moyen simple : Ce prix correspond au prix moyen par transaction, chaque transaction ayant le même poids.

Prix moyen pondéré : Dans ce cas, les transactions ont un poids dépendant du nombre de CV concernés. Ce montant correspond donc au prix moyen par transaction pondéré par le nombre de CV par transaction.

(*) Données provisoires; encore sujet à légère modification ultérieure suite à la prise en compte des données de la fin du trimestre.

Gewone gemiddelde prijs: Deze prijs stemt overeen met de gemiddelde prijs per transactie, waarbij elke transactie hetzelfde gewicht heeft.

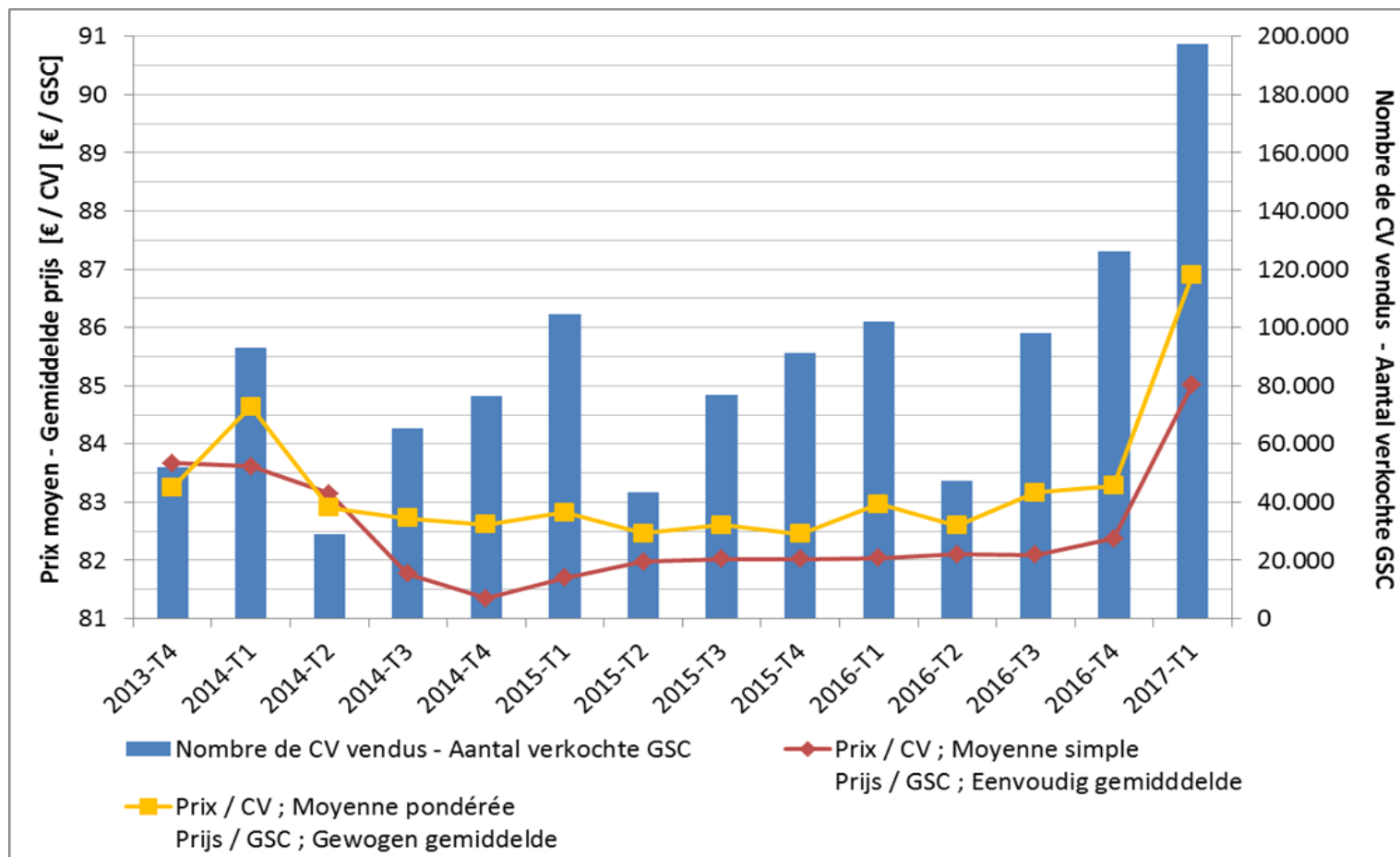
Gewogen gemiddelde prijs: In dit geval hebben de transacties een gewicht dat afhangt van het aantal GSC. Dit bedrag stemt dus overeen met de gemiddelde prijs per transactie, gewogen volgens het aantal GSC per transactie.

(*) Voorlopige gegevens; nog onderhavig aan lichte wijziging tengevolge van de in rekening name van de gegevens van het einde van het trimester.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.3 ELECTRICITÉ VERTE – GROENE STROOM

2.3.2 EVOLUTION DES PRIX ET DU VOLUME DES CERTIFICATS VERTS EVOLUTIE VAN DE PRIJZEN EN HET VOLUME VAN GROENESTROOMCERTIFICATEN

Source-Bron : Brugel

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.4 CLIENTELE SOCIALE – BESCHERMDE AFNEMERS

Le tarif social calculé par la CREG a été modifié en février 2017 et sera d'application jusqu'en juillet 2017 inclus.

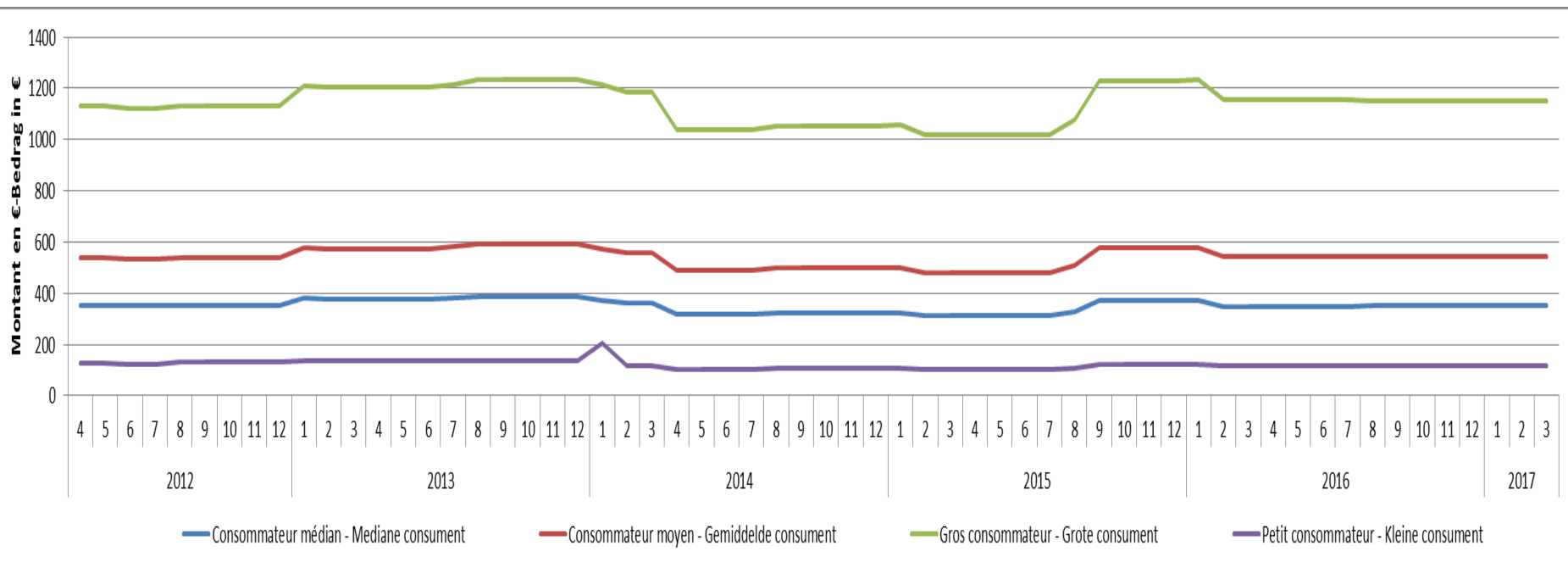
	09/2015- 01/2016	02/2016- 07/2016	08/2016- 01/2017	02/2017- 07/2017
Tarif normal/Normaal tarief (c€/kWh)	17,08	15,9	15,998	16,113
Tarif Bi-horaire/Bi-uren tarief				
Dag - Jour (c€/kWh)	18,97	17,9	16,967	16,527
Nacht - Nuit (c€/kWh)	13,01	12	12,853	13,130

Source-Bron : CREG-Brusim

Het sociaal tarief dat berekend werd door de CREG werd in februari gewijzigd en wordt geldig tot en met juli 2017.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

**EVOLUTION DU COÛT ANNUEL POUR PLUSIEURS TYPES DE CONSOMMATEURS
EVOLUTIE VAN DE JAARLIJKSE KOSTPRIJS VOOR VERSCHILLENDE CATEGORIEËN VAN AFNEMERS**

Source-Bron : Brusim

brugel

LE REGULATEUR BRUXELLOIS POUR L'ENERGIE
DE BRUSSELE REGULATOR VOOR ENERGIE

GAZ

AARDGAS

3. GAZ - AARDGAS

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE

3.1.1 OFFRES PRÉSENTES SUR LE MARCHÉ

Le tableau ci-dessous reprend le nombre d'offres présentes sur Brusim en mars 2017 qui permettent au consommateur de faire des économies sur sa facture annuelle par rapport au fournisseur par défaut.

	Petit consommateur	Consommateur médian	Gros consommateur
Degré de liberté	10	11	11
% d'économies Max/an*	19%	16%	17%
Economies Max/an	33 €	103 €	183 €

* Sur la facture totale
Source: Brusim

Le « degré de liberté » a augmenté pour toutes les catégories de consommation.

Les catégories de consommateurs utilisées pour le gaz sont :

- Petit consommateur : client dont la consommation annuelle est de 2.326 kWh.
- Consommateur médian : client bruxellois dont la consommation annuelle est de 12.728 kWh.
- Gros consommateur : client dont la consommation annuelle est de 23.260 kWh.

3.1 HUISHOUDELIJKE KLANTEN

3.1.1 AANBIEDINGEN OP DE MARKT

De tabel hieronder geeft het aantal aanbiedingen weer die door Brusim worden vermeld in maart 2017 die de verbruiker toelaten om een besparing te realiseren op zijn jaarfactuur ten opzichte van de standaardleverancier.

	Kleine verbruiker	Mediane verbruiker	Grote verbruiker
Vrijheidsgraad	10	11	11
% max besparing/jaar*	19%	16%	17%
max besparing/jaar	33 €	103 €	183 €

* Op de totale factuur
Bron : Brusim

De « vrijheidsgraad » is verhoogd voor alle categorieën van afnemers.

De categorieën van afnemers voor gas zijn:

- Kleine verbruiker: afnemer met een jaarverbruik van 2.326 kWh.
- Mediane verbruiker: Brusselse afnemer met een jaarverbruik van 12.728 kWh.
- Grote verbruiker: afnemer met een jaarverbruik van 23.260 kWh.

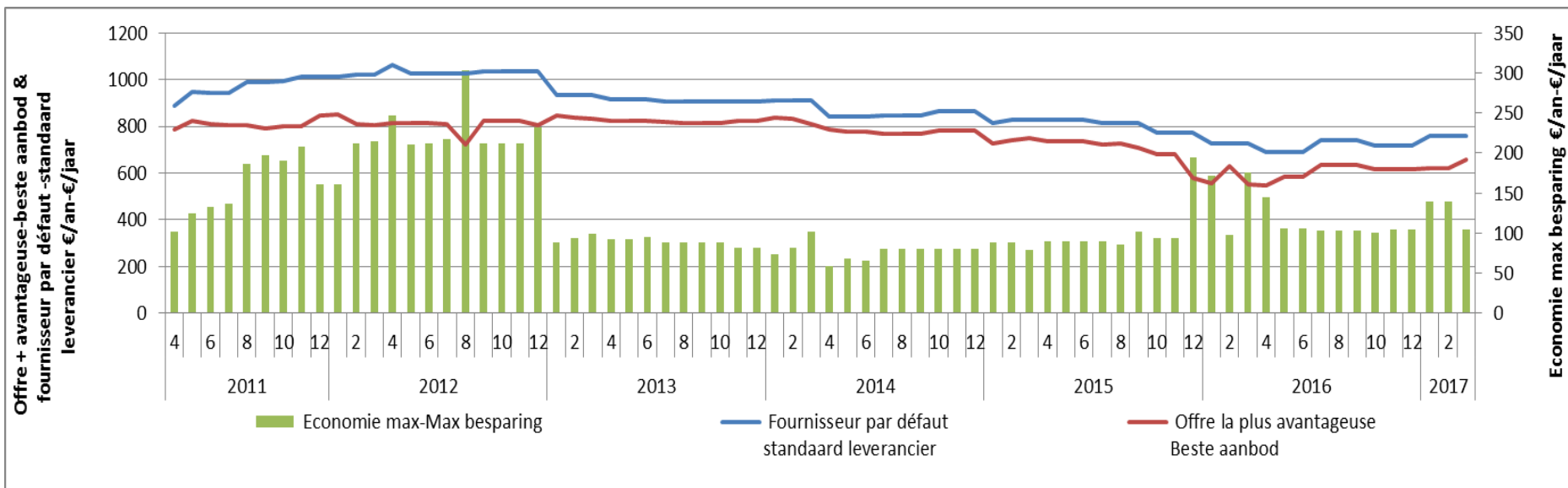
3. GAZ - AARDGAS

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE -HUISHOUDELIJKE KLANTEN

3.1.2 OFFRE PAR DÉFAUT VS OFFRE LA PLUS AVANTAGEUSE

3.1.2 STANDAARDOFFERTE VS GOEDKOOPSTE AANBIEDING

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la facture annuelle d'une consommation de 12.728 kWh pour un client médian passif (c'est-à-dire un client toujours alimenté par le fournisseur par défaut) et l'évolution de la facture annuelle pour l'offre la moins chère du marché. La différence entre ces deux offres est l'économie que peut réaliser un consommateur en signant un contrat et est représentée en vert.

Source-Bron : Brusim

De bovenstaande grafiek geeft de evolutie weer van de jaarfactuur van een verbruik van 12.728 kWh voor een passieve mediane afnemer (met name een afnemer die nog steeds wordt bevoorrad door de standaardleverancier) en de evolutie van de jaarfactuur voor de goedkoopste aanbieding van de markt. Het verschil tussen deze twee aanbiedingen is de besparing die een verbruiker kan realiseren door een contract te ondertekenen en is weergegeven in het groen.

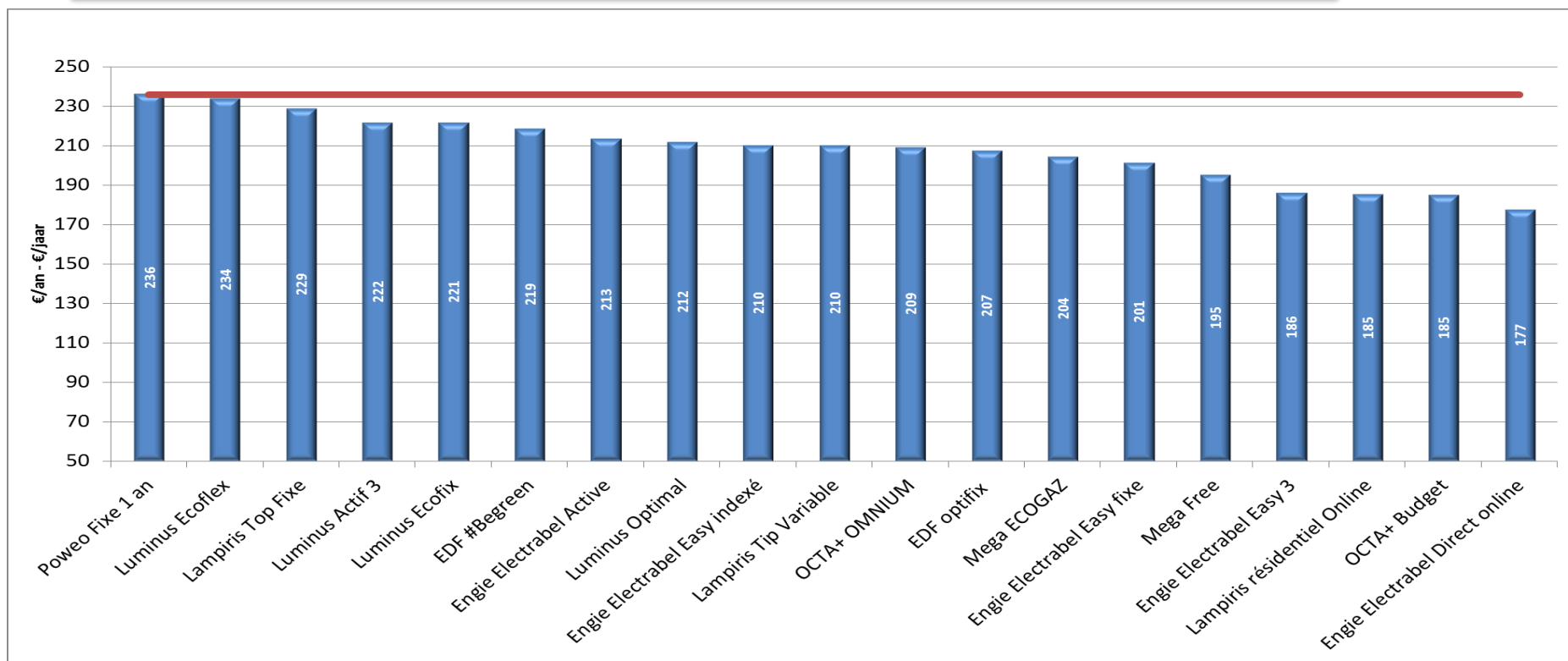
3. GAZ - AARDGAS

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE -Huishoudelijke Klanten

3.1.3 APERÇU DES PRIX POUR PLUSIEURS CONSOMMATEURS

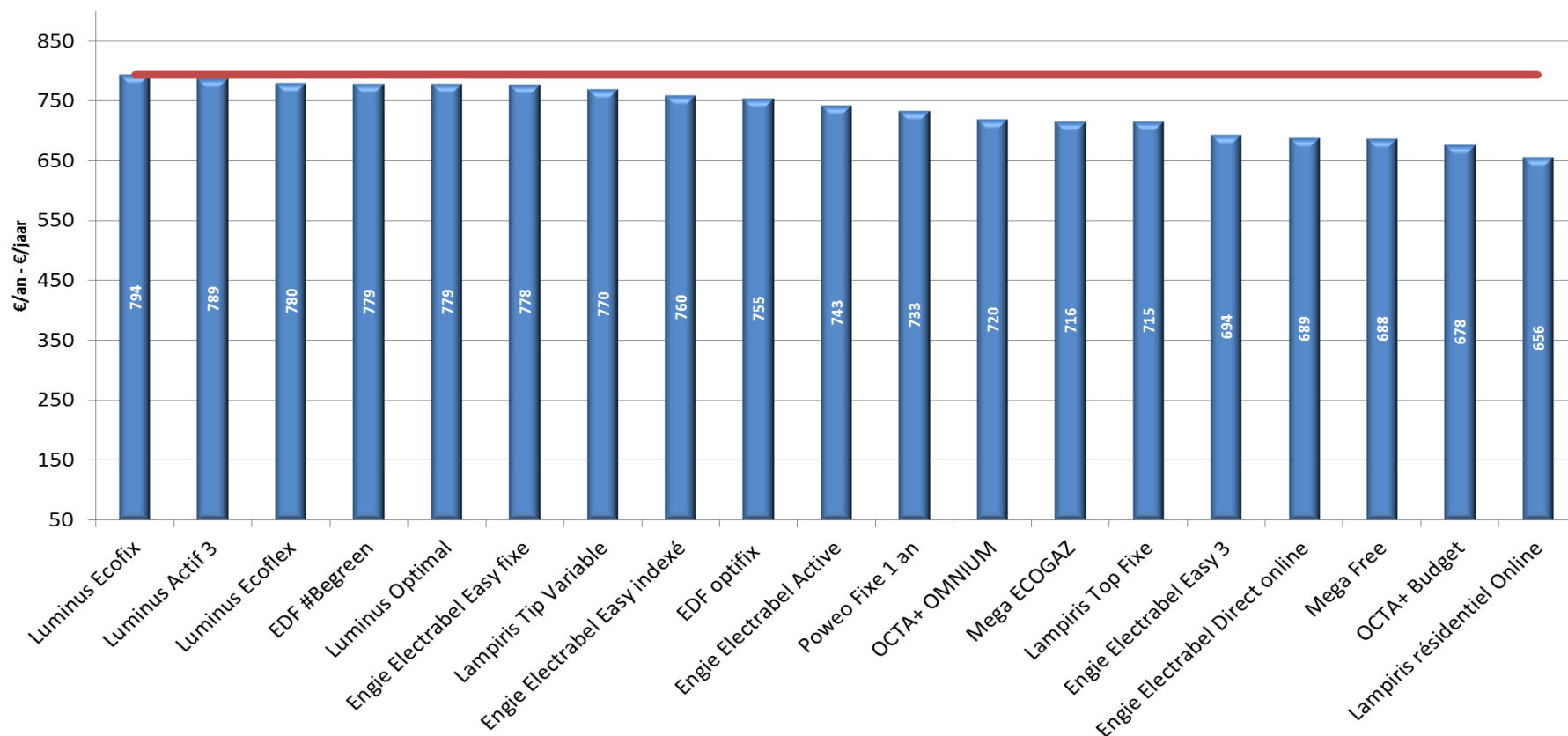
3.1.3 OVERZICHT VAN PRIJZEN VOOR VERSCHILLENDE CATEGORIEËN VAN AFNEMERS

3.1.3.1 Petit consommateur : 2.326 kWh - Kleine verbruiker 2.326 kWh -31/03/2017

3. GAZ - AARDGAS

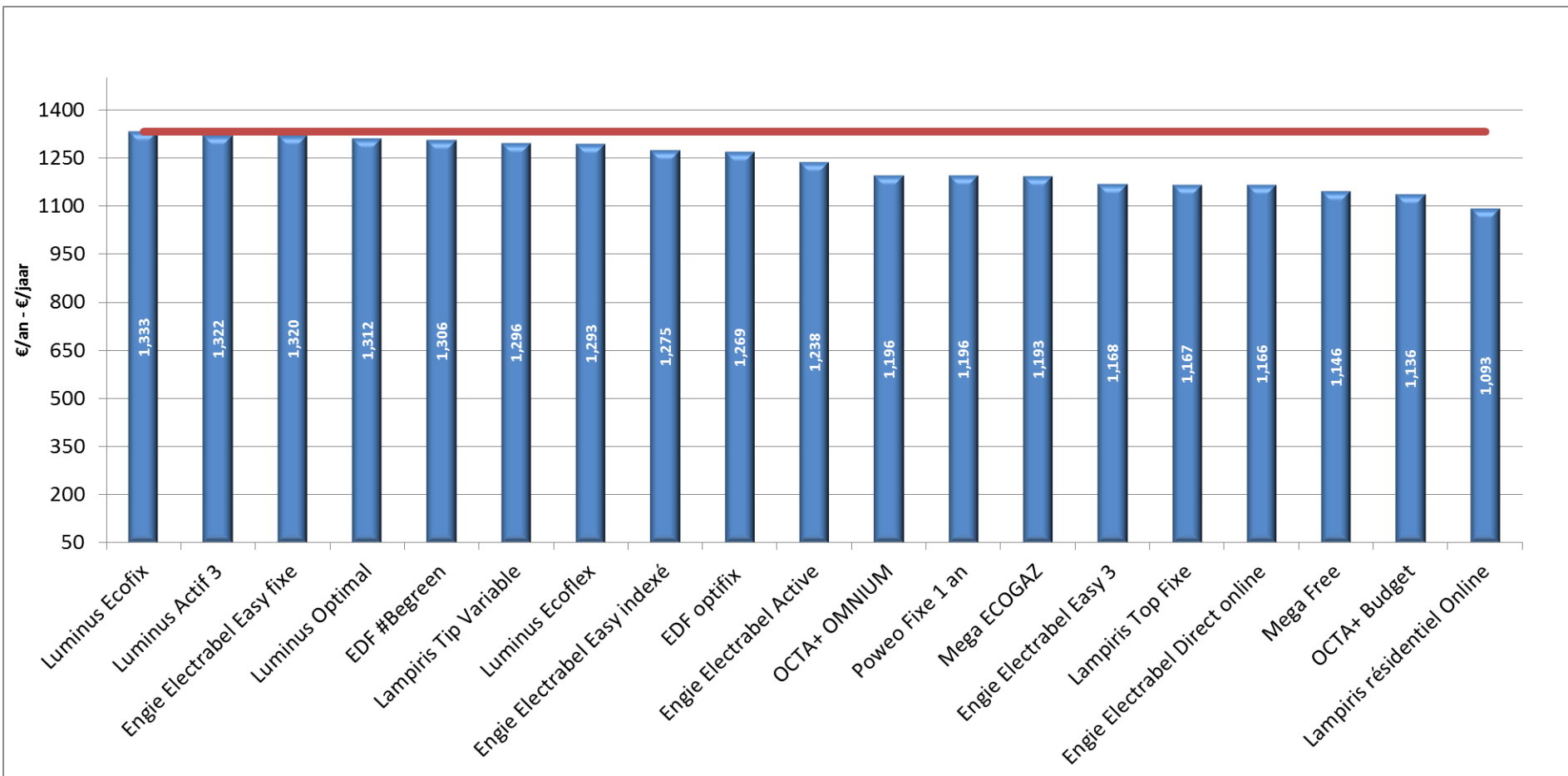
3.1.3.2 Consommateur médian 12.728 kWh – Mediane verbruiker 12.728 kWh – 31/03/2017

3. GAZ - AARDGAS

3.1.3.3 Gros consommateur 23.260 kWh - Grote verbruiker 23.260 kWh – 31/03/2017

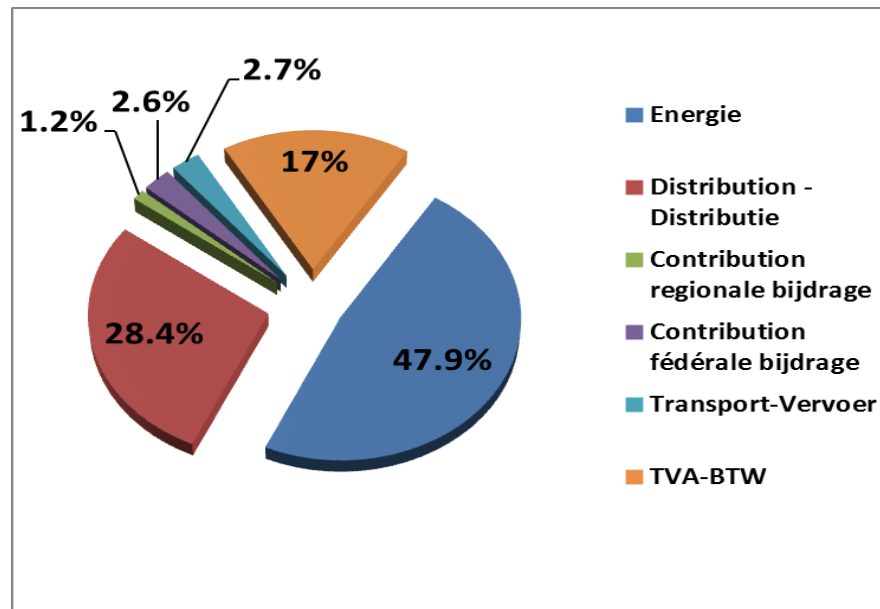
Source-Bron : Brusim

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE -Huishoudelijke Klanten

3.1.4 DÉCOMPOSITION DE LA FACTUREE

3.1.4 SAMENSTELLING VAN DE JAARLIJKSE FACTUUR

On constate que le poste énergie que paie un client médian bruxellois représente 47,9% de sa facture globale annuelle, soit 440€(TVAC) sur une facture totale de 760€ (TVAC).

Source-Bron : Brusim

Décomposition de la facture annuelle du client médian bruxellois (12.728 kWh) – Mars 2017
Samenstelling van de jaarlijkse factuur van de Brusselse mediane verbruiker (12.728 kWh) – Maart 2017

Er moet worden benadrukt dat in tegenstelling tot de vorige verslagende component transmissie voortaan geïsoleerd zal zijn van het gedeelte energie . Men stelt vast dat de energiepost die een Brusselse mediane afnemer betaalt, 47,9% vertegenwoordigt van zijn totale jaarfactuur, hetzij 440€ (IBTW) op een totale factuur van 760€ (IBTW).

3. GAZ - AARDGAS

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE -HUISHOUDELIJKE KLANTEN

3.1.5 EVOLUTION DE LA FACTURE DU CLIENT MEDIAN

3.1.5 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR VAN DE MEDIANE AFNEMER

Les montants repris dans le graphique ci-dessous correspondent au prix total payé par un consommateur médian pour 12 mois s'il signe son contrat au cours du mois concerné, tout autre paramètre restant constant. En mars 2017, le gain qu'un client médian passif (c'est-à-dire alimenté par le fournisseur par défaut) peut réaliser en signant un contrat s'élevait à 104€ maximum.

Produit - Product	Janvier- Januari	Février- Februari	Mars-Maart
Luminus Actif 3	789	789	789
Luminus Ecoflex	780	780	780
Luminus Optimal	779	779	779
Luminus Ecofix	773	792	794
Lampiris Tip Variable	770	770	770
Engie Electrabel Easy indexé	760	760	760
EDF #Begreen	758	777	779
Engie Electrabel Easy fixe	749	773	778
EDF optifix	734	753	755
Lampiris Top Fixe	725	736	715
Poweo Fixe 1 an	724	736	733
Engie Electrabel Active	722	740	743
OCTA+ OMNIUM	720	720	720
Mega ECOGAZ	716	716	716
Engie Electrabel Direct online	689	689	689
Mega Free	688	688	688
Engie Electrabel Easy 3	684	692	694
Lampiris résidentiel Online	656	656	656
OCTA+ Budget	620	620	678

Euro/an-jaar

Source-Bron : Brusim

De bedragen in de onderstaande grafiek stemmen overeen met de totale prijs die een mediane verbruiker betaalt voor 12 maanden als hij zijn contract ondertekent in de loop van de betrokken maand en elke parameter constant blijft. In maart 2017 bedroeg de winst, die een mediane passieve klant (d.w.z. die wordt bevoorradad door de standaardleverancier) kan realiseren door een contract te ondertekenen met een andere leverancier, maximaal 104€.

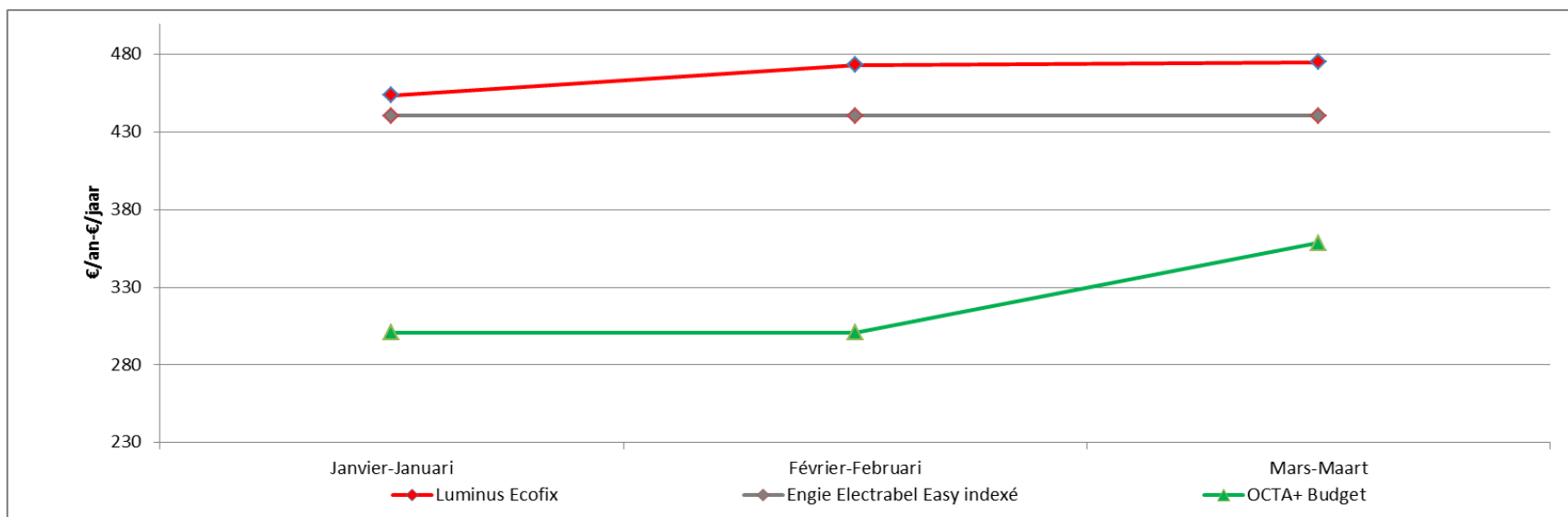
3. GAZ - AARDGAS

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE -Huishoudelijke Klanten

3.1.6 EVOLUTION DE LA FACTURE DU CLIENT MEDIAN-PARTIE ENERGIE

3.1.6 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR VAN DE MEDIANE AFNEMER-DEEL ENERGIE

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la partie « commodity », c'est-à-dire de l'énergie pour l'offre la plus onéreuse (rouge), le fournisseur par défaut (gris) et l'offre la plus avantageuse (vert), en mars 2017, pour un client médian consommant 12.728 kWh/an.

Source-Bron : Brusim

De bovenstaande grafiek geeft de evolutie weer in maart 2017 van het gedeelte « commodity », met name van de energie voor de duurste aanbidding (rood), de standaardleverancier (grijs) en de goedkoopste aanbidding (groene) voor een mediane afnemer die 12.728 kWh/jaar verbruikt.

3. GAZ - AARDGAS

En mars, pour un client résidentiel consommant 23.260 kWh par an, la différence entre l'offre du fournisseur par défaut aux clients passifs et l'offre la moins onéreuse s'élève à 182€ par an.

Produit - Product	Janvier- Januari	Février- Februari	Mars-Maart
Luminus Actif 3	1322	1322	1322
Luminus Optimal	1312	1312	1312
Lampiris Tip Variable	1296	1296	1296
Luminus Ecofix	1294	1330	1333
Luminus Ecoflex	1293	1293	1293
Engie Electrabel Easy indexé	1275	1275	1275
Engie Electrabel Easy fixe	1268	1312	1320
EDF #Begreen	1266	1302	1306
EDF optifix	1229	1265	1269
Engie Electrabel Active	1199	1233	1238
OCTA+ OMNIUM	1196	1196	1196
Mega ECOGAZ	1193	1193	1193
Lampiris Top Fixe	1184	1204	1167
Poweo Fixe 1 an	1180	1202	1196
Engie Electrabel Direct online	1166	1166	1166
Engie Electrabel Easy 3	1150	1163	1168
Mega Free	1146	1146	1146
Lampiris résidentiel Online	1093	1093	1093
OCTA+ Budget	1030	1030	1136

Euro/an-jaar

Source-Bron : Brusim

In maart, voor een residentiële klant met een verbruik van 23.260 kWh per jaar bedraagt het verschil tussen een aanbod van de standaardleverancier en het voordeligste aanbod € 182 op jaarbasis.

3. GAZ - AARDGAS

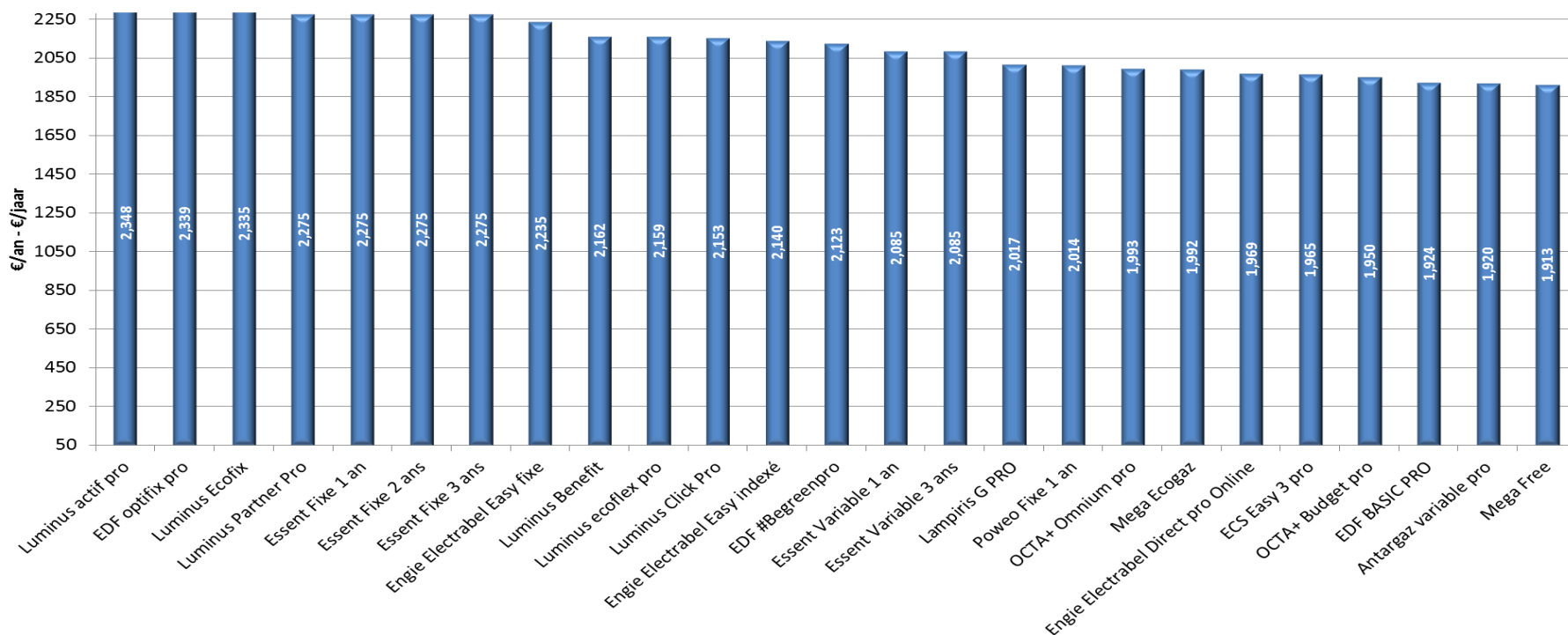
3.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

3.2.1 APERÇU DES PRIX POUR PLUSIEURS CONSOMMATEURS

3.2.1 PRIJZOVERZICHT VERSCHILLENDE AFNEMERS

3.2.1.1 Petit professionnel 50.000 kWh - Kleine professioneel 50.000kWh – 31/03/2017

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3. GAZ - AARDGAS

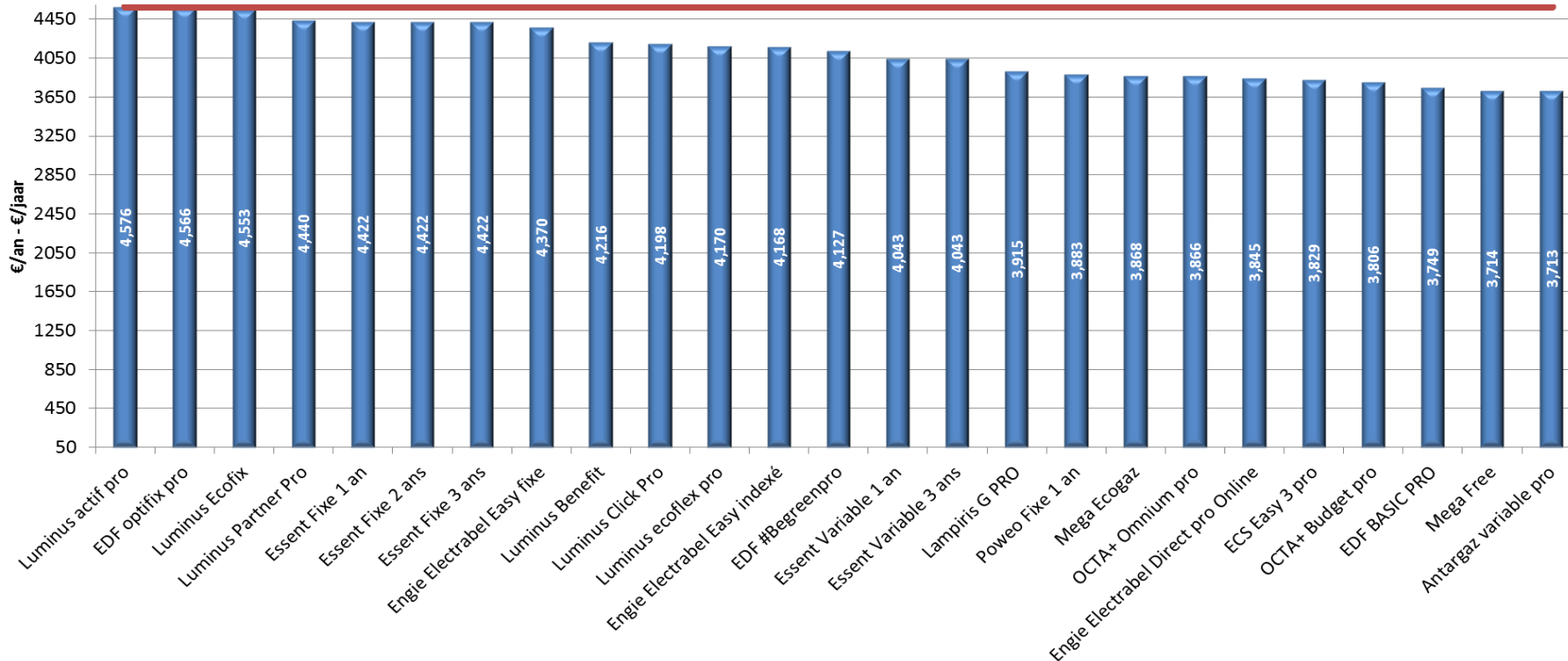
3.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

3.2.1 APERÇU DES PRIX POUR PLUSIEURS CONSOMMATEURS

3.2.1 PRIJSOVERZICHT VERSCHILLENDE AFNEMERS

3.2.1.2 Petit professionnel 100.000 kWh - Kleine professioneel 100.000kWh – 31/03/2017

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3. GAZ - AARDGAS

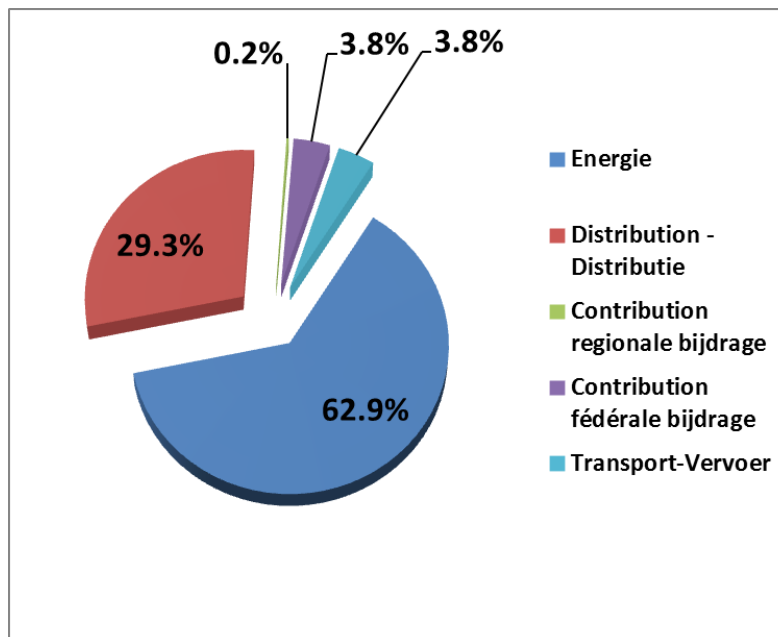
3.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

3.2.2 DÉCOMPOSITION DE LA FACTUREE

3.2.2 SAMENSTELLING VAN DE JAARLIJKSE FACTUUR

Comme le résidentiel, le petit professionnel paie sa facture de gaz composée, selon la décomposition reprise ci-dessus, de 5 parties, à la seule différence que la TVA n'est pas comptabilisée sur celle-ci. La partie énergie est prépondérante avec une part de 62,9% pour un montant de de 2.620€ sur une facture annuelle totale de 4.167€.

Mars 2017– 100.000 kWh – Maart 2017– 100.000 kWh

Source-Bron : Brusim

Zoals de huishoudelijke afnemer, betaalt de kleine professionele afnemer zijn gasfactuur, volgens de hierboven weergegeven samenstelling, van 5 delen, met als enige verschil dat de BTW niet in rekening wordt gebracht op deze factuur. De energie vertegenwoordigt hier het belangrijkste deel, hetzij 62,9% voor een bedrag van 2.620 € op een totale jaarfactuur van 4.167€.

3. GAZ - AARDGAS

3.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

3.2.3 EVOLUTION DE LA FACTURE – 50.000 KWH

3.2.3 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR – 50.000 KWH

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW
Euro/an-jaar

Produit - Product	Janvier- Januari	Février- Februari	Mars-Maart
Engie Electrabel Direct pro Online	2348	1969	1969
ECS Easy 3 pro	2316	1956	1965
Engie Electrabel Easy indexé	2308	2140	2140
Engie Electrabel Easy fixe	2275	2209	2235
EDF #Begreenpro	2234	2101	2123
Luminus actif pro	2234	2348	2348
EDF BASIC PRO	2234	1924	1924
Luminus Click Pro	2162	2131	2153
Luminus ecoflex pro	2159	2159	2159
Luminus Benefit	2142	2162	2162
Luminus Partner Pro	2140	2275	2275
Antargaz variable pro	2085	1920	1920
Essent Fixe 1 an	2085	2295	2275
EDF optifix pro	2048	2283	2339
Essent Fixe 2 ans	2017	2295	2275
Luminus Ecofix	2017	2274	2335
Essent Variable 1 an	1993	2085	2085
Essent Variable 3 ans	1992	2085	2085
Essent Fixe 3 ans	1987	2295	2275
Poweo Fixe 1 an	1969	2024	2014
OCTA+ Omnium pro	1950	1993	1993
OCTA+ Budget pro	1932	1950	1950
Lampiris G PRO	1924	2017	2017
Mega Free	1920	1913	1913
Mega Ecogaz	1913	1992	1992

Source-Bron : Brusim

3. GAZ - AARDGAS

3.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

3.2.3 EVOLUTION DE LA FACTURE – 100.000 KWH 3.2.3 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR – 100.000 KWH

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW
Euro/an-jaar

Produit - Product	Janvier- Januari	Février- Februari	Mars-Maart
Luminus actif pro	4576	4576	4576
EDF optifix pro	4521	4454	4566
Luminus Ecofix	4498	4431	4553
Luminus Partner Pro	4440	4440	4440
Essent Fixe 1 an	4341	4462	4422
Essent Fixe 2 ans	4341	4462	4422
Essent Fixe 3 ans	4341	4462	4422
Luminus Benefit	4216	4216	4216
Engie Electrabel Easy fixe	4183	4318	4370
Luminus ecoflex pro	4170	4170	4170
Engie Electrabel Easy indexé	4168	4168	4168
Essent Variable 1 an	4043	4043	4043
Essent Variable 3 ans	4043	4043	4043
Luminus Click Pro	3987	4155	4198
EDF #Begreenpro	3916	4084	4127
Lampiris G PRO	3915	3915	3915
Mega Ecogaz	3868	3868	3868
OCTA+ Omnium pro	3866	3866	3866
Engie Electrabel Direct pro Online	3845	3845	3845
Poweo Fixe 1 an	3832	3903	3883
OCTA+ Budget pro	3806	3806	3806
ECS Easy 3 pro	3764	3811	3829
EDF BASIC PRO	3749	3749	3749
Mega Free	3714	3714	3714
Antargaz variable pro	3713	3713	3713

Source-Bron : Brusim

3. GAZ - AARDGAS

3.3 CLIENTELE SOCIALE – BESCHERMDE AFNEMERS

Le tarif social calculé par la CREG a été modifié en février et sera d'application jusqu'en juillet inclus.

	08/2015-01/2016	02/2016-07/2016	08/2016-01/2017	02/2017-07/2017
Tarif normal/Normaal tarief (c€/kWh)	3,818	3,538	2,725	2,879

Source-Bron : CREG-Brusim

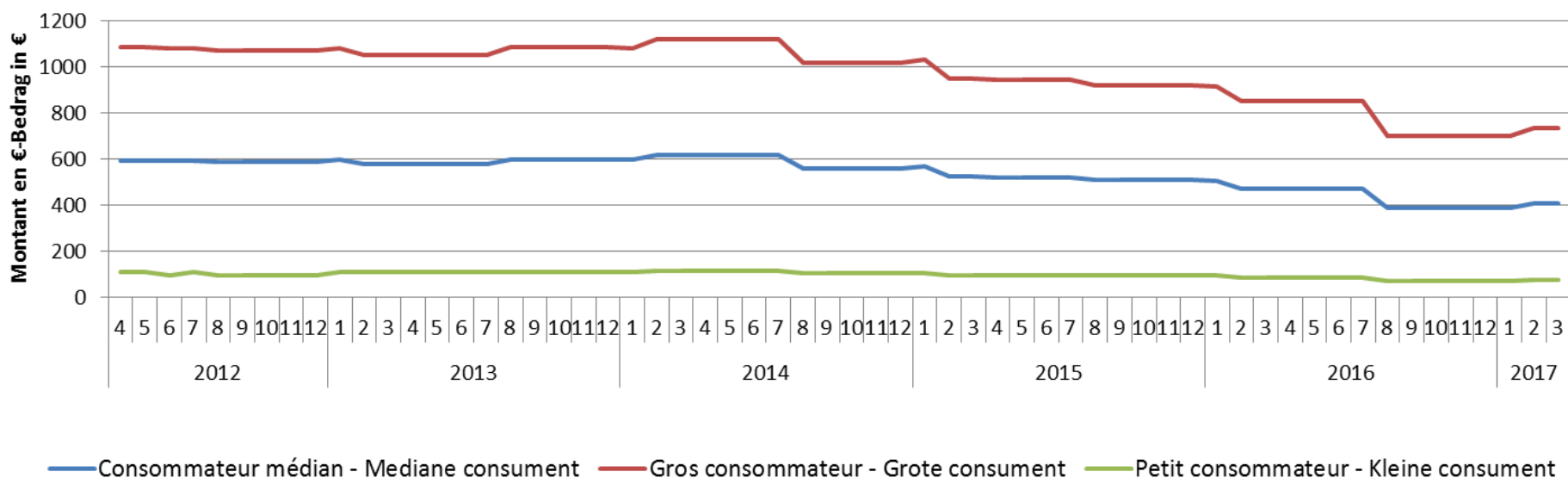
Het sociaal tarief dat berekend werd door de CREG werd in februari gewijzigd en wordt geldig tot en met juli.

3. GAZ - AARDGAS

3.3 CLIENTELE SOCIALE – BESCHERMDE AFNEMERS

3.3.1 EVOLUTION DE LA FACTURE ANNUELLE POUR LES CLIENTS BENEFICIANT DU TARIF SOCIAL POUR DIFFERENTS TYPES DE CONSOMMATIONS

3.3.1 EVOLUTIE VAN DE JAARLIJKSE FACTUUR VAN KLANTEN DIE VAN DE SOCIAAL TARIEF GENIETEN VOOR VERSCHILLENDE TYPES VAN VERBRUIK

Source-Bron : Brusim

brugel.be
0800 97 198